Serie nouă
IUNIE 2015
6
(CLXVII)
36 pagini
10 lei

Muzicală ACTUALITATEA

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ŞI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Din sumar:

Forul muzical de la Riga
Premiere la ONB
Integrala Beethoven la final
Eurovision - 60
Interviu cu Dumitru Lupu
“Îngeri pentru Îngeri”

În imagine: **Bianca Fota** (***Giselle***)
Foto: onb.ro

Istoria nu se repetă

Liviu DĂNCEANU

Orice segment al trecutului este susceptibil să devină model şi poate fi invocat în sprijinul oricărei întreprinderi efectuată într-un anumit prezent, chiar dacă efectele nu sunt întotdeauna cele scontate.

Aşa s-a întâmplat în Renaştere, când Camerata florentină a purces la reîntemeierea tragediei antice greceşti, născându-se, paradoxal, dintr-o eroare, opera. Și tot la fel au stat lucrurile în Clasicism, când compozitorii au intenţionat resuscitarea melosul simplu, monodic-acompaniat al Evului Mediu, inventând, astfel, simfonismul cu întregul său alai de genuri şi forme.

Nu trecutul le spune compozitorilor cum să-l interpreteze şi exploateze; compozitorii ştiu ei înşişi ce să facă din el. Aproape fiecare proiect actual este apt să posede un „dublu mitic", situat într-un trecut mai mult sau mai puţin îndepărtat, mai mult sau mai puţin mitificat, care îi serveşte, în bună măsură, ca justificare. Compozitorii Renaşterii au avut revelaţia descoperirii Greciei antice. De fapt redescopereau şi actualizau propria lor Grecie.

Istoria nu se repetă. Putem fi seduşi şi, uneori, derutaţi de unele analogii întâmplătoare, dar, în datele lui esenţiale, prezentul muzicii nu este nici pe departe aidoma trecutului. Anume constanţe există, bineînţeles, însă ele se validează în ţesături mereu diferite.

Să luăm, de pildă, creaţia cavalerilor medievali: una dintre particularităţile artei lor era perisabilitatea; astăzi, hiturile rock sau pop sunt supuse aceleiaşi precarităţi, autorii lor consimţind că piesele nu pot fi durabile, ci subjugate modelor.

Un alt exemplu de invariantă atitudinală ar putea fi o anume dorinţă de epatare întâlnită la mai toţi compozitorii vizionari, indiferent de perioada căreia îi aparţineau, de la reprezentanţii Ars Novei, până la acei contemporani de-ai noştri care îşi asumă riscul de a şoca şi de a nu fi înţeleşi.

(Continuare în pag. 2)

DIN CUPRINS

FORUM MUZICAL LA RIGA..............2-3
THEODOR GRIGORIU..........................4
GISELLE..5
TOSCA..6-7
CORUL DE COPII RADIO - 70.............9
FESTIVAL LA RM. VÂLCEA..........10-11
INTEGRALA BEETHOVEN (4)......12-13
MĂDĂLINA CLAUDIA DĂNILĂ.....14-15
BAROC ŞI POP-OPERA...............16-17
PUNCTUL PE J... AZZ..................18-19
EUROVISION - 60.........................20-25
CONVORBIRILE A.M.....................26-27
MUSIC-HALL......................................28
ADIO, ANGELA CIOCHINĂ!...............29
OMAGIUL DECANILOR UCMR.....30-31
"ÎNGERI PENTRU ÎNGERI"..........32-33

Istoria nu se repetă

(Urmare din pag. 1)

Muzica prezentului nu poate fi apreciată, în mod rezonabil, decât în termenii prezentului. Spre deosebire de muzicile secolelor trecute, începând cu veacul 20 componistica a cochetat nu de puţine ori cu spaţiul „vidului”. De la aleatorismul suprarealist ori conceptualismul agresiv, divorţul dintre muzica savantă şi raţionalitate s-a pronunţat, în contextul în care o serie de autori postbelici încearcă să atingă profunzimea lucrurilor, cernând o realitate care nu mai are chip, explorând cât mai eficient sunetele şi formele pe care şi le imaginează, opunând frecvent materia spiritului. Numai că, materia, recte substanţa sonoră, deşi rezistă spiritului, alias ideii, conferă spiritului corporalitate, formă imanentă. Bertrand Vergely spunea că „este propriu artei să ne dezvăluie spiritul, arătându-ne că, în materia aparent lipsită de artă, există o artă a materiei”. Important este ca gestul componistic să rezide nu numai în pătrunderea în materie, ci şi în ieşirea din ea. Atunci când acest lucru se întâmplă, avem toate şansele să fim în faţa unor originale consistente, iar dacă nu se întâmplă, ne vom mulţumi doar cu nişte copii palide.

Dar, originalitatea implică noutate, adică un fel de idee străină ce apare din compararea a două lucruri necomparate încă. Este partea cea mai perisabilă a unei opere de artă. Dorinţa continuă de nou şi de poziţii extreme conduce la stingerea atracţiei către nou. Cu toate acestea, istoria muzicii nu se repetă fie şi numai pentru că noutatea este irepetabilă. Mereu alta. De fiecare dată în alte veşminte. Cu alt apetit şi altă capacitate de digestie. Să-i dăm, deci, crezare lui Jean Philippe Domecq care amintea că „pentru toate ideologiile estetice anterioare, ceea ce a fost sursă de energie, după un anume timp îşi pierde dinamica creatoare şi se întoarce împotriva ei însăşi, sistematizându-se. Astfel, principiul repunerii în cauză a artei anterioare, imperativ categoric al esteticii de avangardă, a devenit o petiţie de principiu şi, pentru a spune lucrurilor pe nume, o prejudecată. A fi pus în cauză şi chiar eliminat, la rândul tău, a devenit ceva obligatoriu”. Într-adevăr, voinţa de a vrea mereu ceva nou poate părea nihilistă, distructivă. Totuşi, muzica savantă, cu alaiul ei de noutăţi „subversive” nu a încetat (încă!) să existe. Iar istoria muzicii se primeneşte şi mai abitir, fiind, vorba lui Émile Zola, „un fel de martirolog ce povesteşte hulirile cu care s-a acoperit fiecare dintre manifestările noi ale spiritului uman”.

Liviu DĂNCEANU

Despre

(5th European Forum on Music, 11-14 iunie 2015, Riga-Cesis, Letonia)

Sorin LERESCU

Întâlnirile muzicienilor din diferite ţări sunt întotdeauna prilejuri de schimburi de idei, de experienţe artistice, de înţelegere a diferitelor modalităţi de construcţie sonoră şi, în ultimă instanţă, de contact cu muzica de azi şi cu tradiţiile muzicale din varii arii geografice şi de cultură. A fost şi cazul ultimului Forum European al Muzicii (5th European Forum on Music) găzduit de o ţară baltică, Letonia, în două dintre centrele ei muzicale reprezentative: Riga – capitala ţării, o adevărată metropolă a Nordului, Capitală Culturală Europeană în 2014 – şi Cesis, un oraş mai mic, cu o istorie străveche, aflat la circa 100 de km de Riga, în care a fost construită recent, cu fonduri europene, o ultramodernă sală de concert, Cesis Concert Hall.

Organizat de Consiliul European al Muzicii (European Music Council), cu sediul la Bonn, şi de Consiliul Leton al Muzicii (Latvian Music Council), forumul din acest an a reunit, între 11-14 iunie, muzicieni şi organizatori ai vieţii muzicale, profesori şi studenţi, implicaţi în diferite instituţii şi organizaţii de educaţie muzicală din Europa dar şi invitaţi din Africa – din Mozambic şi din Malawi.

A fost prezenţi la forumul din capitala Letoniei şi reprezentanţi ai Consiliului Internaţional al Muzicii (International Music Council), cu sediul la Paris, ai Asociaţiei Internaţionale a Centrelor de Informare Muzicală (International Association for Music Information Centres) şi ale unor importante organizaţii europene: European Association of Conservatoires, European Early Music Network, European Society for Ethnomusicology, European Association for Music in Schools, European Choral Association – Europa Cantat, European Orchestra Federation, European Music Schools Union.

Tema întâlnirii de la Riga a avut o formulare pentru mulţi surprinzătoare şi incitantă: *Accesul la muzică este digital?* (Acces to Music is digital?). S-a dovedit a fi, în final, inspirată pentru că a provocat discuţii şi

muzică, la Marea Baltică

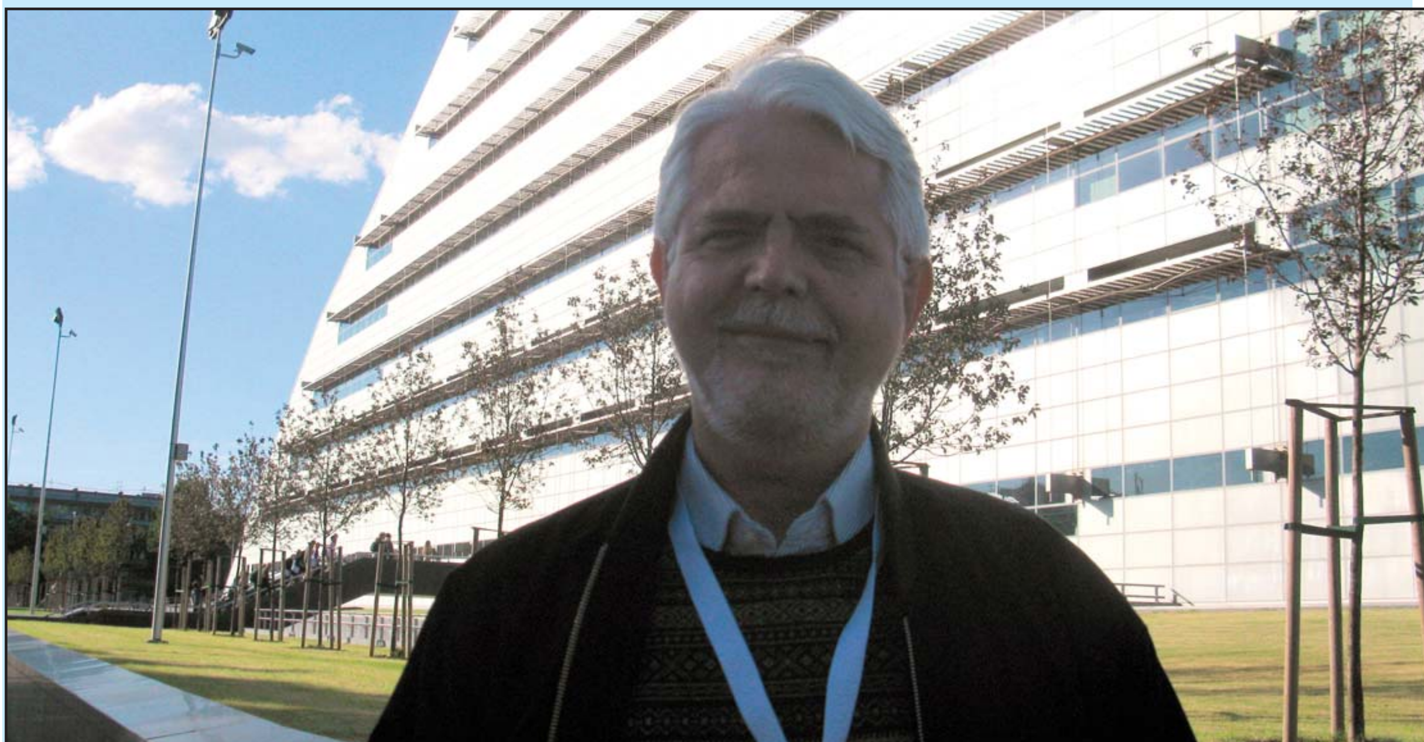

dezbateri dintre cele mai interesante, de multe ori polemice, dar utile pentru participanţi, pentru cei care sunt implicaţi în fenomenul muzical contemporan: compozitori, muzicologi sau interpreţi, organizatori ai vieţii muzicale de pe continent.

Au fost prezentate în sesiunile Forumului diferite proiecte şi programe din domeniul educaţiei muzicale şi al componisticii contemporane, accentuându-se ideea promovării diversităţii estetice şi stilistice într-o lume a sugestiilor şi influenţelor de tot felul, nu întotdeauna benefice pentru actul artistic în sine.

Sesiunile de dezbateri au alternat cu concerte camerale, corale, spectacole de muzică contemporană programate în impunătoarea sală de concerte a Academiei de Muzică din Riga, într-o sală mai mică şi în sala mare de concert (Greater Auditorium) din noul centru dedicat artei contemporane din Cesis. Aici a avut loc și concertul Orchestrei Simfonice Naționale din Letonia. Dirijor: Janis Liepins, solist violoncelistul Nikolass Altstets. În program opusuri de: Arthur Honegger, Henri Dutilleux și Serghei Prokofiev.

Mi-a făcut plăcere să cunosc şi să reîntâlnesc, în țara celebrului violonist Gidon Kremer, reprezentanţi ai unor secţiuni naţionale ale Consiliului European al Muzicii, ai altor organizaţii dedicate promovării creaţiilor muzicale şi educaţiei muzicale, colegi şi prieteni, deschişi spre diferite proiecte de colaborare, preocupaţi în ultimă instanţă de rostul şi rolul muzicii în lumea de azi.

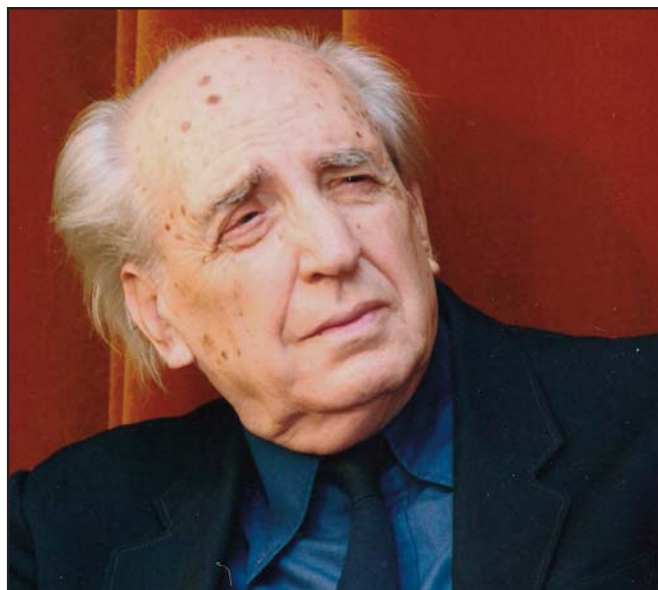
In Memoriam Theodor Grigoriu

Corina BURA

Era prin octombrie 2006 când am primit o invitaţie la concertul cameral care se desfăşura la Aula din minunatul palat de pe Calea Victoriei. Programul susţinut de cvartetul *Arioso* cuprindea două lucrări importante şi foarte dragi autorului; era vorba despre Trio-ul *Muntele Magic* şi despre *Suita pentru cvartet de coarde "Pe Argeş în sus"*. Ambele erau comentate de însuşi compozitorul într-un discurs presărat cu elemente care ţineau de geneza lor plasate într-un cadru autobiografic, totul agrementat cu o fină ironie, atribut al unor oameni de spirit şi de mare cultură.

În 23 iunie 2015 în acelaşi cadru elegant, formaţia a reiterat acea magică seară, doar Theodor Grigoriu, mutat dintre noi acum un an în lumea ideală cu care era atât de familiarizat prin arta sa componistică, veghea la buna desfăşurare a acestui concert-recviem. Un concert care a mai adăugat un opus scris pentru violoncel şi pian, intitulat *Ofrandă clipelor eterne* – pe temele extrase din două lieduri aparţinând lui Franz Schubert, compozitor de al cărui ethos poetic şi delicateţe caracterologică a fost mereu legat. Moderatorul, de această dată compozitoarea Carmen Cârneci, a comentat câteva detalii ale unui text foarte bine alcătuit şi unele selecţiuni din amplul volum *Theodor Grigoriu/ Internet,* toate plasate în contextul depanării unor amintiri personale.

Lucrările incluse în programul comemorativ reprezintă doar un câmp restrâns al opţiunilor sale estetice pe care le-a cultivat şi ″modernizat″ în permanenţă. Theodor Grigoriu a avut capacitatea de a scrie în orice stil dar a rămas fidel acelora care glăsuiau şi puneau în evidenţă lumea sa interioară fiind ataşat spaţiului în care s-a născut, cu toată diversitatea lui. Regăsim astfel subtile şi transfigurate evocări ale naturii prin rafinate acroşuri la folclor (*Pe Argeş în sus*, *Pastorale şi idile transilvane*, *Suita carpatină*, extraordinarele *Anotimpuri* ″româneşti″ - o replică excelentă la ciclul vivaldian cu titlul omonim), la ethosul bizantin în toată măreţia lui, desfăşurat între Constantinopol şi Ravenna (*Concertul pentru vioară Byzance après Byzance*, *33 Psalmi*, *O Simfonie Liturgică*) la cel pontic (*Elegia Pontica*, *Ovidiu la Tomis*, *Vocalizele mării*, *Polifonii bucolice virgiliene*), cât şi la un fel de să-l numim expresionism extrem de particulară care depăşeşte planul existenţial accesând, spre deosebire de cel canonic, forţa consolatoare a Logoslului (*Vis Cosmic, Melodie infinită*, *Columna modală* chiar...). Universul său a fost dinamizat de energiile unor artişti cu care a rezonat : Enescu (*Omagiul lui Enescu* -1960- orchestrând mai apoi cu mare virtuozitate celebrele *Şapte cântece pe versuri de Clément Marot*, *Piesă Polifonică* şi nu mai puţin a fascinantelor *Impresii din Copilărie*), Ionel Perlea (*Tristia*), Mihail Jora (căruia i-a dedicat *Pe Argeş în sus*), Anton Pann (*Variaţiuni pe un cântec de Anton Pann*)ş.a. Spirit ales, cu mare deschidere spre lirică : *Poeţi şi abisul timpului* - lieduri pe versuri de Eminescu, Blaga, Ion Barbu, Arghezi -, imaginează de timpuriu, aşa cum observa Carmen Cârneci, o Europă unită prin marea lucrare vocal simfonică *Canti per Europa* (1978), oratoriu pentru cor şi orchestră pe versuri de Rimbaud, Eminescu, Shelley, Garcia Lorca, Rilke, Puşkin şi Dante. Elevata sa cultură dobândită prin studii de arhitectură, prin specializarea pe care a făcut-o la şcoala lui Aram Haciaturian, nu mai puţin prin lecturi de calitate – Maestrul avea o bibliotecă impresionantă - i-au permis să răspundă la toate provocările scriind muzică de teatru,

de film, eseuri, articole, cărţi, precum şi importante comentarii asupra propriilor opusuri, ultimele demonstrând conştiinţa valorii de sine şi respect pentru propria operă. Seara omagială a pendulat între etericul *Muntelui magic*, trio-ul al cărui titlu polisemic ne conduce şi la ideea unei iniţieri spirituale posibile (partea mediană: *Fantasia - Răsăritul ca o lentă progresie a intervalelor-lumină*), experiment privit prin ochii tânărului de 18 ani şi *Ofrandă clipelor eterne* (2008), meditaţie asupra muzicii şi a sfârşitului (lucrarea a fost scrisă sub imperiul emoţiei declanşate de moartea lui Maurice Béjart) asociate cu liedurile schubertiene pe versuri de von Schober şi Rückert…Formaţia *Arioso*, în alcătuirea căreia s-au numărat Lucian Gabriel Dănilă, Marilena Flore, Oana Spânu-Vişenescu, Mariana Amarinei - Oţeleanu şi pianista Diana Spânu-Dănilă au evoluat cu mare pasiune şi dăruire pe acest program dificil, realizând o ambianţă sonoră adecvată, plină de sensibilitate, de o elegantă expresivitate. Mihaela Marinescu-Grigoriu a distribuit discuri şi cărţi foarte interesante care fixează coordonatele pe care Theodor Grigoriu şi-a împlinit frumoasa carieră de Om şi de artist-creator.

„GISELLE”

Amintire sau vis!

Doina MOGA

...asta pare să fie dilema noului, dar foarte discretului personaj – bătrânul Albrecht,din versiunea coregrafică oferită de ONB duminică 11 iunie 2015. Ea, dilema, creionată cu fantezie şi oarecare farmec,

ce-i drept percepută doar de privitorii sensibili la acele stări atât de diferit înţelese de fiecare în parte, i-a conferit baletului, o altfel de dimensiune, uşor calmă şi emoţională. Aş zice, oarecum pictural-pastelată, justificând astfel dispariţia din spectacol a unor dansuri (valsul şi prietenii din actul I), a unui număr de balerine, aici 18 din actul II şi din păcate a unor pasaje importante din partitura muzicală.

Dar aşa se întâmplă în amintiri sau vise. Unele secvenţe se estompează, pălesc, se palidesc până la ştergere, altele, se inventează parcă înlocuindu-le cum a fost în cazul de faţă, cu câteva dansuri vioaie, colorate, etalând şi elemente tehnice noi, fine de coregrafie inspirată (tot actul I), rămânând astfel pe harta memoriei doar ceea ce cândva a impresionat sufletul.

Personal, prefer coregrafia clasică a lui Petipa, cea care a făcut din Giselle Hamletul baletului clasic. Dar eu nu am dansat niciodată nici unul din roluri şi mă gândesc că dacă aş fi făcut-o de zeci şi zeci de ori, nimic nu ar fi mai firesc decât ca după ani şi ani de zile să mă întreb dacă Giselle este o amintire sau a fost doar un vis, ceea ce cred că s-a întâmplat cu interpretul, recreatorul şi acum coregraful spectacolului. De aceea nu pot nega faptul că variaţiunile coregrafice pe această temă, destule la număr, unele mai mult sau mai puţin inspirate, au avut şi versiuni interesante şi de ce nu, foarte rar chiar duioase, calme ca cel de acum.

Dacă aş fi mers la spectacolul de duminică 11 iunie dornică să văd Giselle-ul clasic, cu siguranţă aş fi fost dezamăgită de decor, de costume, de inadvertenţe, de absenţa unor dansuri, de numărul incomplet de balerine, de neconvingătoarea prim solistă şi de interpretarea muzicală, de data asta total nereuşită. Dar cum de la o vreme îmi las aşteptările la uşa, am putut să mă bucur de o poveste frumoasă de pe care în anumite momente, praful timpului s-a împrăştiat, lăsând ca împletirea amintirilor şi viselor lui Albrecht ca şi alor mele, să fie luminate de căldură şi emoţie calmă.

Toate astea s-au datorat coregrafilor Johann Kobborg şi Ethan Stiefel, soliştilor David Trzensimiech (Albrecht), linie şi tehnică bună, Bianca Fota (Giselle) – drăgălaşă, dar prea pământeană, Marinei Minoiu – o Myrta elegantă, stilată şi evident ansamblului.

Deci până la urmă, noua montare a Giselle-ului Operei Naţionale bucureştene, a fost un alt punct de vedere, o altă viziune şi o mare dilemă: Giselle a fost o amintire sau un vis? (Foto: Cristian Lăzărescu)

Noutăți în Tosca

Mihai Alexandru CANCIOVICI

Am revăzut noua producție a operei „Tosca”, împrumutată pentru o perioadă de timp de la VolksOper din Viena, a cărei premieră a avut loc la finele stagiunii trecute, într-o distribuție internațională. Regia spectacolului aparține unui artist german, Alfred Kirchner, care a colaborat cu scenograful Karl Kneidl la realizarea unei montări extrem de controversate, cu distorsiuni temporale care n-au putut contribui la susținerea libretului lui Luigi Ilinca și Giuseppe Giacosa.

Nu vom mai aduce în discuție interpretarea unui spectacol atât de neferícit, ci vom comenta, de această dată, prestația vocală a celor două reprezentații oferite publicului una după cealaltă, cu soliști români. Mi se pare de datoria noastră să elogiem aportul artistic substanțial al unor interpreți de marcă care au contribuit la realizarea acestor două spectacole de referință.

În prima seară, rolul Tosca a fost cântat de Madeleine Pascu, o artistă care a mai interpretat această partitură și în vechea montare a lui Hero Lupescu. Madeleine Pascu posedă o voce de soprană lirico-spintă, cu accente dramatice, care i-a oferit posibilitatea să abordeze partituri dramatice dificile, precum Abigaille, Turandot, Lady Macbeth sau chiar Ortrud din „Lohengrin” de Wagner, rol pe care, de multe ori, l-au cântat și mezzosoprane. Într-un asemenea context, abordarea personajului Tosca i-a fost la îndemână pentru culoarea sa timbrală.

Apreciem, de la început, modul inteligent prin care ea și-a construit personajul, implicit vocea și mai ales faptul că, de la apariția sa de acum doi ani pe scenă în montarea lui Hero Lupescu și acum, se observă un traseu bine ales și gândit. Ea este o artistă ambițioasă și dornică să se perfecționezeîn urma unui efort demn de relevat. A avut dramatism în actul al II-lea, pondere și echilibru în rostirea unor fraze muzicale dificile, dar și finețe în pasajele lirice. Suntem siguri că ea va evolua frumos și o felicităm.

Iulia Isaev

În seara a doua, marea revelație a fost soprana Iulia Isaev, care ne-a oferit o frumoasă surpriză: de la minunata Desdemona din Otello, cântată cu puțin timp în urmă, a ajuns la dificila Tosca, personaj atât de complex și dramatic pe care foarte puține interprete în lume, astăzi, o interpretează la cote înalte.

Pentru mine, examenul greu în execuția acestei partituri l-a trecut cu brio, demonstrând, ca de obicei, muzicalitate, cultură stilistică, simț al teatralității și interpretării subtile. Este absolut de necrezut cum a reușit să-și modeleze culoarea timbrală de la

registrul liric spre cel spinto-dramatic, cu note grave, superb executate, cu accente de un real dramatism, fără exagerări și distorsiuni tonale. A fost elegantă, subtilă, o divă absolută, care știe să se impună în fața unui tiran și criminal ca Scarpia.A cântat superb „Vissi d'arte", cu nuanțe de mare finețe, a reușit să se acomodeze în duetele cu Mario și să comunice sufletește cu acesta. Vocea ei s-a împlinit, este surprinzător cum ea s-a adaptat de la culoarea lirică pură la cea spinto-dramatică, cu o adâncă vibrație. Mărturisesc că pentru mine a fost o surpriză emoțională aparte, m-a fascinat modul ei subtil de a-și construi personajul. Este un exemplu meritoriu de evoluție artistică matură a acestei soprane de rang mare care știe să-și aducă partituri dificile, precum aceasta sau Elsa din „Lohengrin" la glasul său minunat. Întotdeauna am afirmat că ea reprezintă cu cinste școala românească de canto, condusă pentru o perioadă istorică de doamna Arta Florescu, a cărei studentă a fost.

Lucian Petrean

Cunoscutul tenor german de origine română, Daniel Magdal, un oaspete permanent al primei scene a țării, a cântat ca un performer ambele spectacole, în rolul lui Mario Cavaradossi. El este un tenor lirico-spint cu accente dramatice, care-și poate permite, la această dată, să abordeze partituri dificile, precum Radames din „Aida", „Otello" de Verdi, Lohengrin de Wagner, dar și Enea din Troienele de Berlioz sau Faust din „Mefistofele" de A. Boito. Magdal posedă o voce frumoasă, cu un acut sigur, bine condus și stăpânit, cu accente dramatice dar și delicate în nuanțele lirice. Este un profesionist serios și exigent cu el însuși, permanent dornic de a-și îmbunătăți mijloacele expresive și de interpretare. Este un partener ideal în scenă, în seara a doua s-a integrat într-o distribuție de echipă înaltă, excelând printr-un acut sigur, strălucitor. Nu s-a simțit deloc că interpretează rolul pentru a doua oară consecutiv, fiind la fel de sensibil ca și în prima seară, unde a avut o altă parteneră, cu care a vibrat la aceeași incandescență artistică.

Scarpia a avut doi baritoni de marcă. În prima seară, Ștefan Ignat, un vechi interpret al acestui personaj a demonstrat că se impune ca un artist-interpret excelent al unor roluri de compoziție, pe structură malefică. A fost un Iago de referință, dar și un Scarpia demonic, cu o voce neagră, bine condusă. Rămâne un profesionist matur care și-a câștigat un statut artistic bine meritat.

Surpriza întâlnirii cu tânărul bariton clujean Lucian Petrean ne confirmă pe acel artist care m-a încântat în recenta producție a operei Rigoletto. Are o voce frumoasă, egală în toate registrele, cu accente profund dramatice, mai ales în actul al II-lea, în care a interpretat excelent aria sa. Este un artist implicat în ceea ce face, care-și iubește profesiunea și o slujește cu credință dorindu-și să se afirme în roluri cu o paletă diversă de interpretare. Ni-l dorim cât mai mult prezent la București, pentru că el întruchipează excelent tradiția școlii clujene de canto care a dat țării artiști de prestigiu.

În rolurile secundare, toți interpreții au contribuit în mod substanțial la reușita celor două reprezentații: basul Marius Bolos, în Angelotti, tenorii Valentin Racoveanu și Lucian Corchiș, în Spoletta, Iustinian Zetea în sacristanul, Florin Simionca și Dan Indricău în temnicer, Vasile Chișiu și Daniel Filipescu în Sciaronne.

Admirabili au fost cei doi păstori, tinerii: Victoria Radu și Alexandru Costea.

Cele două spectacole au beneficiat de bagheta înteleaptă a dirijorului clujean Adrian Morar, un muzician serios, exigent, permanent preocupat în găsirea nuanțelor și culorilor timbrale corecte ale instrumentelor.

Corul în *Te Deum* emoționează mereu prin omogenitate și coeziune sub bagheta exigentă a maestrului Stelian Olariu.

Am auzit la finele celui de-al doilea spectacol o afirmație excelentă a unui spectator necunoscut care m-a impresionat: „Iată cum vocile de astă seară au învins regia",ceea ce pledează pentru bunul simț elementar al publicului chiar dacă, uneori, o regie poate fi controversată, poate nefericită, artiștii mari pot să se impună prin prestația lor și să demonstreze că în trecutul liric primordială este arta vocalității...

În seara a doua, am avut sentimentul unei magii interioare, a fost într-adevăr un REGAL, o minune care s-a petrecut pe scena primei noastre opere.

O carte-eveniment pentru bizantinologie

Liliana IACOBESCU

Apariţia cărţii **Protopsalţi şi Manuscrise Muzicale de la Mănăstirea Cheia-Teleajen**, autori fiind Arhid. Sebastian-Barbu Bucur şi Constantin Catrina, la Editura Semne, Bucureşti, 2013, constituie un eveniment important, atât pentru istoria bisericii româneşti, cât şi pentru muzicologia bizantină. Ea este închinată unor protopsalţi, compozitori şi copişti de maunuscrise muzicale: Nil Ieromonahul, Zosima Zemnicianovič**,** Onufrie Bratu, Calistrat Cernohak, Gherasim Negulescu, Calist Rădulescu, Grigore Băbuş, Sebastian-Barbu Bucur, toţi fiind monahi ai Mănăstirii Cheia. Autorii se ocupă de viaţa de obşte a fiecărui monah, precum şi de manuscrisele lor.

Pe lângă rolul ei documentar, lucrarea reprezintă o tipăritură cu muzică religioasă din Biserica Ortodoxă, practicată de la sfârşitul secolului al XVIII-lea şi până pe vremea marilor protopsalţi, ca Macarie Ieromonahul sau Anton Pann. Cântările sunt transcrise sub formă suprapusă – cu neume şi în notaţie guidonică, pe care le datorăm Arhidiaconului Sebastian-Barbu Bucur. El însuşi trăitor al Mănăstirii Cheia, a considerat acest sfânt lăcaş un centru valoros de promovare a muzicii româneşti de tradiţie bizantină.

Remarcăm capitolul dedicat de dr. Constantin Catrina lui Sebastian-Barbu Bucur, personalitate deosebit de complexă a culturii noastre: dirijor, interpret al muzicii psaltice, compozitor, muzicolog, profesor universitar doctor, o figură proeminentă a bizantinologiei. Printre alte multe activităţi, este necesar să amintim că timp de 20 de ani a condus Formaţia de Muzică Bizantină „Psalmodia" (1998-2008), cu care a realizat nenumărate înregistrări. În cartea de faţă, există o culegere de cântări bizantine, datorată lui Sebastian-Barbu Bucur, care apare astfel şi în postura de compozitor.

Ultimul capitol tratează aspectele stilistice ale monodiei de tradiţie bizantină (autor Sebastian-Barbu Bucur) şi este urmat de o bibliografie generală selectivă şi de un indice de nume, amândouă întocmite de distinsul şi eruditul muzicolog braşovean Constantin Catrina.

În încheiere, nu putem decât să mulţumim celor doi autori pentru munca şi efortul depuse, întru mai buna cunoaştere a muzicii bizantine, de către muzicieni, dar şi de cei ce iubesc cultura.

Atelier dirijoral

Grigore CONSTANTINESCU

Într-un fel, pagina scrisă are menirea de a completa preocupările unui compozitor sau dirijor, căci păstrează grafica gândurilor adiacente preocupărilor principale. Pentru **Leonard Dumitriu**, a scrie o carte de muzicologie este similar cu un jurnal de asemenea gânduri. Mi s-a părut exemplară elaborarea în paralel, analitică şi compoziţională, a studiului relaţiilor între teatrul lui Caragiale şi transpunerea sa în lucrări muzical-scenice realizate de compozitor. Adăugăm acelaşi subiect observat atent de muzicolog şi în creaţie altor muzicieni, fie balete, comedii sau drame muzicale cuprinse în secolul XX. O altă preocupare o regăsim în seria deja inaugurată în 2013, sub titlul **Atelier dirijoral-I,** (Editura ARTES Iaşi).

Leonard Dumitriu a părăsit, nu de bună voie, lumea Operei Naţionale din Iaşi, găsindu-şi “adăpost” în activitatea didactică, la Universitatea de arte “George Enescu”. Drept urmare, invitaţia de a scrie schimbă pentru el direcţia subiectelor către teoriile interpretativ-dirijorale, reflectând o experienţă îndelungă în lumea teatrului liric şi nu numai. Din ceea ce propune primul volum într-o serie care, sperăm, va continua, pe culoarul tematic se înscriu preocupările repertoriale ale activităţii unui dirijor pedagog. Astfel se defineşte alegerea repertoriului,

continuată logic de acţiunea de documentare şi de studiul partiturii. Este un punct de plecare spre parcurgerea unui itinerar complex ca istorie, stiluri, observaţii analitice şi interpretative.

Prima parte a volumului defineşte un sistem. Continuarea oferă soluţii de aplicare, pe domeniile aparţinând marilor compozitori. Leonard Dumitriu s-a îndreptat deocamdată spre muzica romantică austro-germană, repertoriu de succes al multor dirijor tineri. Există unele semne de diferenţiere care caracterizează creaţia acestor muzicieni, cum al fi “licăriri de geniu” pentru Schubert, “muzicianul poet” pentru Schumann, primele nume abordate (preferate?), pe medalioane teoretice potrivite cu ceea ce autorul definea prin documentare.

Partitura urmează, îndreptând interpretul spre cercetare şi studiul creaţiei muzicienilor despre care s-a vorbit.

Există o preocupare aparte la acest început de drum editorial, în care Leonard Dumitriu îşi mărturiseşte, în “Consideraţii finale”, subiectivitatea proprie în interpretare şi calea pe care a urmat-o ca dirijor. Întregul volum poate fi privit ca un discurs profesoral, dar şi ca un posibil dialog cu studentul şi, de ce nu, cu cititorul meloman, interesat de ceea ce poate afla, ascultând o partitură sau…pentru viitor, mai multe. Sper ca autorul să ne înţeleagă că aşteptăm un “va urma”.

Corul de Copii Radio - 70

Mariana POPESCU

Cu ocazia împlinirii a 70 de ani de la înfiinţarea *Corului de Copii Radio* am avut bucuria de a trăi „în direct” bucuria aniversării, participând la Concertul susţinut la Sala Radio de renumitul cor dirijat de Voicu Popescu.

Concertul a necesitat o pregătire intensă, mai cu seamă că dirijorul şi-a propus să prezinte lucrări din repertoriul predecesorilor săi, cei „**trei mari V**: **Ion Vanica, Elena Vicică, Elena Văcărescu**.”

Înaintea concertului, dirijorul Voicu Popescu declara: „La 70 de ani de existenţă, *Corul de Copii Radio* prezintă publicului său un concert în care îi va omagia pe toţi cei care i-au alcătuit istoria. Doresc să le mulţumesc celor care, de-a lungul timpului, şi-au dăruit anii copilăriei *Corului de Copii Radio*”.

Această „minunată şi nemuritoare poveste” purtând numele - *Corul de Copii Radio,* a început în anul 1945, fondator fiind Ion Vanica, la sugestia pedagogului-dirijor D. D. Botez. Ion Vanica a selecţionat 12 copii orfani de război, de la Căminul din Calea Şerban Vodă, repetiţiile având loc într-o sală special amenajată, la Liceul *Sântul Sava*.

Treptat, numărul coriştilor a crescut, ajungând chiar la 200 – 250 de corişti. Au avut loc primele turnee şi s-au obţinut primele premii care au impus *Corul de Copii Radio* pe plan internaţional: Festivalurile Internaţionale din Germania, Ungaria, Cehoslovacia, turneele din Danemarca, Japonia, U.R.S.S., Turcia.

Prin pasiunea şi măiestria dirijorului Ion Vanica acest cor şi-a construit „un nume” şi în acelaşi timp „un renume”, care au fost duse mai departe de dirijorii: Elena Vicică, Teodor Carţiş, Nicolae Vicleanu, Elena Văcărescu – Necula şi actualul dirijor Voicu Popescu.

Alături de aceşti pasionaţi dirijori, au fost în permanenţă corepetitori – pianişti de prestigiu: Alexandru Şumski, Martha Joja, Ioana Thomasz, Camelia Chiţibea şi în prezent – Magdalena Faur.

Elena Vicică, vechea colaboratoare a dirijorului Ion Vanica (din 1952), a fost cea care avea să continue „opera” lui Vanica, după înlăturarea acestuia de la conducerea corului, în anul 1958, în urma interpretării în concertul de la *Ateneu* – la bis, a piesei *Ave Maria* de Franz Schubert, solistă Ileana Cotrubaş (16 ani). Vanica revine la conducerea corului în anul 1968, funcţionând până în anul 1976.

Elena Vicică, preia conducerea corului până în anul 1982, menţinând valoarea corului, la cotele cele mai înalte, realizând turnee şi concerte memorabile.

Elena Văcărescu-Necula vine la conducerea *corului* în anul 1982, după experienţa de la *Corul Palatului Copiilor*, continuând, timp de 22 de ani, valorificarea muzicii româneşti şi cultivarea repertoriului clasic.

Voicu Popescu şi-a început activitatea la *Corul de Copii Radio* în anul 1988, ca dirijor secund. Format la „şcoala madrigaliştilor”, Voicu Popescu s-a dedicat cu toată pasiunea *Corului de Copii Radio*, având o viziune modernă asupra repertoriului, abordând lucrări care ies din tiparele concertului de tip clasic.

Concertul aniversar cu genericul *Corul de Copii Radio – 70 de primăveri* a fost conceput ca un spectacol – concert multimedia, cuprinzând piese îndrăgite din toate perioadele de existenţă ale corului: Leopold Mozart, Gabriel Fauré, Giovanni Battista Pergolesi, Benjamin Britten, Karl Jenkins, Serge Folie, Alberto Grau, Alan Menken, Sabin Păutza, Mihai Moldovan, Carl Orff, Iosif Ivanovici.

Simultan cu evoluţia corului, pe un ecran se derulau imagini din bogata istorie a corului, pe o perioadă de 70 de ani.

Punctul culmimat l-a constituit ultima piesă a programului - *Valurile Dunării* de Ivanovici, când pe scenă au urcat membrii ai Corului din toate generaţiile, cântând cu pasiune, stârnind emoţii şi lacrimi.

De-a lungul celor 70 de ani de existenţă, *Corul de Copii Radio* şi-a păstrat statutul de formaţie de elită. A fost şi va rămâne o şcoală de cânt şi un cadru ideal de dezvoltare artistică şi intelectuală a copiilor, o pepinieră de voci care s-au afirmat şi se afirmă pe scenele româneşti şi din străinătate.

Corul de Copii Radio este *Ambasador Cultural al Uniunii Europene*, titlu acordat acordat în 2004 de către Federaţia Corurilor din U. E., fiind o recunoaştere internaţională a unei formaţii care avea în palmares la acea vreme - 50 de participări la festivaluri, turnee artistice şi concursuri internaţionale.

Vocație și abnegație

Lavinia COMAN

Născut din efortul profesoarei Irina Şaţki (1909-1988) de a face din muzica înaltă o achiziţie personală a oamenilor de toate vârstele, ocupaţiile şi orientările culturale, festivalul vâlcean dedicat promovării tinerelor talente a atins, la a 36-a ediţie, etapa adultă deplină. De la început vom sublinia continuitatea iniţiativei care a cunoscut, în toţi aceşti ani, un mers ascendent, organizatorii găsind până astăzi, resursele materiale și spirituale de a merge înainte fără sincope şi fără compromisuri de calitate. Îmbogăţit şi de această dată cu prezenţe internaţionale consistente, festivalul organizat de Filarmonica *Ion Dumitrescu* în parteneriat cu Primăria Municipiului Rm. Vâlcea, ordonatorul principal de credite al instituţiei, s-a desfăşurat pe parcursul a trei zile, 17-19 mai, în sala de concerte a Filarmonicii şi s-a constituit într-o nouă oportunitate de afirmare şi confirmare a unor tineri interpreţi muzicieni cu performanţe deosebite.

Daniel Pascariu

Primul program s-a deschis cu piesa *Carnaval veneţian* de Jean Baptiste Arban. Solistul, Ciprian Chirvasă, este un trompetist de aproape 16 ani, elev la liceul de arte din Iaşi, cu un palmares deja impresionant de premii şi distincţii. Evoluţia lui a produs bună dispoziţie, dată fiind popularitatea muzicii şi interpretarea spontană, luminoasă. Sunetul său frumos, virtuozitatea instrumentală, expresivitatea specifică fiecărei variaţiuni în parte au cucerit publicul. Orchestra condusă cu maximă promptitudine de tânărul dirijor Alexandru Ilie a realizat cooperarea atentă cu solistul, la al cărui discurs a participat cu dăruire afectivă.

Studentul Horaţiu Luduşan a prezentat apoi *Concertul pentru violoncel şi orchestră de Robert Schumann.* Am recunoscut linia elegantă a stilului profesat de maestrul său Marin Cazacu. Am admirat cu deosebire tonul interiorizat, atmosfera tainică, dialogul armonios cu celelalte instrumente soliste din mişcarea lentă, iar în final, elanul juvenil care animă năzuinţele eroului schumannian.

Revelaţia serii şi a întregului festival, Maria Marica, elevă în clasa a X-a la colegiul muzical clujeau, a dat viaţă *Concertului pentru vioară şi orchestră de Jean Sibelius.* Temperamentul arzător al artistei este pus în evidenţă de mijloace tehnice excepţionale. Cantilena părţii de mijloc ne-a transmis o puternică vibraţie emoţională. Finalul a strălucit prin tensiunea pasionată a trăirii interioare autentice. Orchestra a avut o contribuţie puternică la conturarea meandrelor discursului postromantic. La sfârşit, am avut revelaţia unui concert de Sibelius de o încântătoare prospeţime, ceea ce ne îndreptăţeşte să o considerăm pe Maria Marinca de pe acum o artistă împlinită.

În debutul celei de a doua seri, baritonul Daniel Pascariu, masterand la Universitatea Naţională de Muzică din Bucureşti, a demonstrat adecvare stilistică în prezentarea ariilor celebre din operele *Nunta lui Figaro de Mozart, Bărbierul din Sevilla de Rossini* şi *Don Carlo de Verdi.* Vocea cu timbru catifelat şi participarea vie la evoluţiile dramatice i-au convins pe spectatori să privească decalajele

survenite pe parcurs faţă de acompaniamentul orchestrei, tendinţa de precipitare a discursului ca pe un efect al tracului şi al experienţei scenice limitate de care dispune cântăreţul la început de carieră.

Violonistul din S.U.A. Samuel Nebyu, un adolescent simpatic de provenienţă afro-israeliano-europeană, a cucerit publicul prin felul dezinvolt, spontan în care a prezentat *Introducere şi Rondo Capriccioso de Saint Saëns* şi *Fantezia Carmen de Fr. Vaxman.* Îndeosebi a doua piesă ne-a transmis fericirea de a cânta, ca pe un mesaj esenţial din partea interpretului. Cascadele de figuri virtuoze dificile care leagă melodiile ştiute din opera lui Bizet, bucuria de intona aceste şlagăre eterne, verva scânteietoare comunicată de întregul ansamblu au condus la instalarea unei atmosfere de magie a spectacolului, deopotrivă sonor şi vizual, de un puternic impact dătător de energie pozitivă.

Ultima parte a programului ne-a oferit cunoştinţa cu tânăra pianistă din Italia Serena

Martiana Antonie

Valuzzi, pregătită la Conservatorul din Bari, având deja câteva distincţii meritorii în ţara ei. Solista a cântat *Rapsodia de Rachmaninov pe o temă de Paganini* cu acurateţe, rigoare şi grijă pentru realizarea ansamblului împreună cu amplul aparat orchestral. Versiunea ei actuală asupra acestei capodopere a genului concertant ne întăreşte convingerea că are toate premisele pentru o viitoare deschidere spre marea pianistică postromantică, a cărui model absolut este Serghei Rachmaninov.

Credem că are capacitatea de a ajunge la o înţelegere superioară, la nivelul măiestriei, a anvergurii acestei lucrări.

Se cuvine să apreciem rolul extrem de important al orchestrei, care a asigurat cu deosebită competenţă parteneriatul cu soliştii, toate lucrările prezentând exigenţe mari pentru ansamblul care este mult mai mult decât un acompaniator calificat. Meritul determinant pentru succesul concertului revine dirijorului Florin Totan, coordonatorul bunei conlucrări dintre tinerii solişti şi orchestră. Dincolo de promptitudine şi forţă centripetă, şeful de orchestră a comunicat o stare de siguranţă şi o grijă eficientă, căldură

Iuliana Dima

prietenească, generozitate şi empatie faţă de muzicienii debutanţi în cariera concertistică.

Următorul program din festival a fost recitalul intitulat *De donde venis, amore?,* compus din arii de zarzuele şi cântece de inspiraţie populară create de compozitori spanioli. Solistele Cătălina Antal, Martiniana Antonie, Amaia Arietta Vargas, Iuliana Dima, Oana Neagoe, Andreea Panu şi Cristiana Vasilache sunt studente şi masterande la clasa de canto a profesoarei şi cântăreţei Claudia Codreanu, de la universitatea de muzică bucureşteană. Se relevă aici talentele native, frumuseţea vocilor, farmecul scenic precum şi dăruirea solistelor pentru autoperfecţionarea în domeniul complex al spectacolului muzical. Îndrumarea competentă a maestrei le-a ajutat să se prezinte la nivelul potenţialului lor vocal şi tehnic, iar acompaniamentul pianistic al Innei Oncescu.

Integrala Beethoven la final

Carmen MANEA

Recitalul extraordinar organizat la Sala Radio în 18 iunie 2015 a încheiat seria manifestărilor dedicate ***Integralei Sonatelor pentru pian şi vioară de Beethoven***, realizată de maeştrii Valentin Gheorghiu şi Gabriel Croitoru. Pentru publicul aflat în sala de concert

şi pentru ascultătorii de la radio, a fost o adevărată delectare sufletească şi estetică, o sărbătoare a muzicii. Programul a inclus ***Sonata „Kreutzer" opus 47*** şi ***Trio****-ul* ***„Arhiducele", opus 97***, în care, interpreţilor li s-a alăturat apreciatul violoncelist Marin Cazacu. Evenimentul s-a desfăşurat sub semnul excelenţei, al generozităţii şi nobleţei sufleteşti caracteristice distinşilor muzicieni.

În prima parte a programului a fost prezentată ***Sonata "Kreutzer" în la major, opus 47*** (pe care Beethoven a dedicat-o discipolului său Rudolph Kreutzer), creaţie impunătoare în repertoriul cameral, remarcabilă prin bogăţia expresivă şi semantică. Pe parcursul celor trei mişcări ale lucrării, interpreţii au realizat un impresionant crescendo emoţional, care a îngemănat original imagini muzicale de factură poetică, momente de patos şi de impetuozitate fără egal. Pentru pianistul Valentin Gheorghiu şi violonistul Gabriel Croitoru, interpretarea capodoperei beethoveniene a constituit un prilej de etalare a calităţilor muzicale de excepţie precum şi o demonstraţie elocventă a ceea ce presupune procesul interpretativ: sinceritate în exprimare, elevaţie spirituală, echilibru interior.

Publicul a fost captivat de atmosfera de contemplare meditativă din *Adagio stostenuto* care precede tumultuosul *Presto* (prima mişcare), de frumuseţea imaginilor cu conţinut liric, îngemănate original cu cele pline de elan şi tensiune din *Andante con variazioni* (mişcarea a doua), precum şi de energia debordantă şi frenezia din finalul lucrării – *Presto* -, care a încununat o prestaţie a cărei valoare nu poate fi cuprinsă în cuvinte. Lucrarea de anvergură instrumentală evocă drumul parcurs de compozitor de la virtuoz, la creatorul matur şi vizionar, pe care Liszt l-a denumit sugestiv "adolescentul, omul, zeul". Pentru cei doi distinşi interpreţi, detaliile şi-au justificat valoarea în raport cu întregul; au evocat cu mult rafinament particularităţile limbajului muzical, dovedind o inepuizabilă imaginaţie creatoare. Au expus şi preluat ideile muzicale într-un dialog cuceritor, plin de vervă şi fantezie, au evidenţiat logica interioară a discursului muzical; prestaţia artistică a dezvăluit o fascinantă paletă coloristică şi expresivă. Interpreţii au reliefat cu o sensibilitate aparte fiecare sunet, motiv şi frază, fiecare tranziţie spre o nouă secţiune. Pe lângă acurateţe şi sinceritate expresivă, interpretarea s-a remarcat prin frumuseţea inegalabilă a sonorităţii; am admirat dozarea plină de rafinament a nuanţelor între pianissimo şi fortissimo (fără accente dure, chiar şi în momentele de maximă tensiune). Pe parcursul multor ani de colaborare, viziunea interioară a interpreţilor asupra sonatei s-a îmbogăţit, ajutându-i să descopere noi frumuseţi şi noi semnificaţii.

În partea a doua a programului, maeştrii Valentin Gheorghiu, Gabriel Croitoru şi Marin Cazacu au prezentat ***Trio-ul în si bemol major, opus 97 "Arhiducele"*****.** Pe parcursul celor patru mişcări ale monumentalei lucrări, interpreţii au evidenţiat plenar frumuseţea şi originalitatea muzicii, căreia i-au conferit un plus de vitalitate şi nobleţe. De la primele acorduri din *Allegro moderato* (prima mişcare), am perceput elanul şi bucuria interpreţilor de a cânta o partitură plină de farmec şi vigoare. A urmat impetuosul *Scherzo*, redat cu fantezie şi aplomb. Cea de-a treia mişcare, *Andante cantabile ma pero con moto. Poco più adagio* constituie centrul de greutate al sonatei. Elaborată în formă variaţională, mişcarea le-a oferit interpreţilor ocazia de a dezvălui un evantai bogat de nuanţe şi stări sufleteşti, de a dialoga şi a contura cu subtilitate imagini muzicale pline de poezie, de a realiza o impresionantă acumulare expresivă. Finalul *Allegro moderato-Presto* încununează drumul spre lumină, sugerând aspiraţia compozitorului către bine, frumos şi adevăr. Prin intermediul muzicii titanului de la Bonn, inegalabilii maeştri au reuşit să întruchipeze eternitatea într-o lume trecătoare. Publicul a fost captivat de succesiunea fluidificată de teme, de repetiţii, de ecouri, imagini şi simboluri, desfăşurate convergent, divergent, ori cumulativ (asemenea valurilor), îmbogăţindu-şi substanţa progresiv, amplificând fiecare percepţie proaspătă cu muzica întregului trecut, ce o umple, o înconjoară şi o duce mai departe.

În acea seară memorabilă, afirmaţia că "muzica începe acolo unde încetează înţelesul cuvintelor", ni s-a părut mai actuală ca oricând. (Foto: Virgil Oprina).

Un recital pianistic de excepţie

Mircea ŞTEFĂNESCU

Am urmărit cu atenţie şi cu un real interes recitalul susţinut la Sala Mică a Ateneului Român, în seara zilei de 21 aprilie, de pianista **Mădălina-Claudia Dănilă**. O mai ascultasem pe Mădălina-Claudia Dănilă în programul ediţiei recente a Festivalului Internaţional MERIDIAN, Zilele SNR-SIMC, unde a evoluat cu dezinvoltură şi cu sentiment de artă superioară.

În suita titlurilor prezentate de Mădălina-Claudia Dănilă în recitalul său din 21 aprilie, compoziţii diferenţiate ca stil şi în substanţialitate muzicală, am admirat un fapt rar întâlnit printre muzicienii interpreţi, şi anume acela care a fost pronunţat de Luther, când spunea că cel care cântă gândeşte. Odată cu acest fapt, am fost impresionat de Mădălina-Claudia Dănilă care are pe claviatură o dicţie clară, distinctă şi distinsă. In acest context solista, nu numai că in interpretările sale se identifică mental cu compozitorul, ci mult mai mult, dă relief şi contur vibraţiei umane şi totul cu naturaleţe, în spaţiul ideatic al unuia sau altuia dintre compozitori.

Prima piesă din programul recitalului a fost **Sonata în Re major Hob XVI: 42** de Haydn. Aici, în interpretarea pianistei Mădălina-Claudia Dănilă, această capodoperă a avut coloristica de clavecin, şi, din acest punct de vedere, autenticitate.

Sonata în fa minor, pentru pian, op.2, nr.1 de Beethoven, a fost redată cu o excelentă degajare şi, vizibil, cu plăcerea de a cânta. Interpretarea a situat la nivel superior de înţelegere şi de expresie aceste pagini, datorate celui care a fost denumit Titanul de la Bonn.

Cele **5 Preludii pentru pian** de Roberto Russo dau ordinul de mărime pentru reputaţia de care se bucură. Ştim că Roberto Russo este un pianist şi un compozitor în vogă în Italia şi chiar peste Ocean. Muzica pe care am auzit-o relevă cert o anvergură romantică personalizată. El convinge cu magia simplităţii afectuoase. Scriitura

este menită claviaturii ceea ce determină deveniri sonore fireşti, într-un context de conştienţă şi cu

geometria implicită şi cuantificabilă în acelaşi timp.

Mădălina-Claudia Dănilă a interpretat aceste 5 Preludii de Roberto Russo cu eleganţă şi chiar cu o anumită iluminare.

Concentrice de Fred Popovici, este o lucrare de valoare, scrisă inteligent, sună româneşte, şi nu ca o pledoarie pro domo.

Modul în care a tratat pianul ca un ţambal ultra perfecţionat şi care nu mai are nici-o legătură cu primitivul instrument de taraf m-a surprins. Apoi pentru că ambianţa generală a lucrării are o sonoritate specifică, şi nu în sens metaforic. Suflul acestei compoziţii este un şuvoi de bună dispoziţie, de musica giocosa. Pentru Mădălina-Claudia Dănilă această execuţie, deloc improvizată, a determinat publicul să o aplaude şi s-o aprecieze pe măsură.

Rezonanţe pe fond galben III de Ulpiu Vlad m-a transpus din primul moment în ambianţa marii muzici. Substanţa muzicii lui Ulpiu Vlad pulsează din miezul însuşi al creaţiei de largă portanţă. Sigur acest ciclu are două titluri anterioare, pe acesta, al III-lea, şi poate mai succed şi altele. Se învederează în această compoziţie excelenţa ştiinţei acordice şi de conturare a melopeei, motivaţia înaltă şi luminiscenţa imaginilor sonore care se arată în miriade.

Am înţeles chiar mai demult că muzica lui Ulpiu Vlad este un act de natură să înlesnească

ascultătorilor extazul spiritului şi a sensibilităţii pentru a primi soarele revelator al frumuseţii.

Mădălina-Claudia Dănilă a făurit apariţia ei solistică cu piesa **Rezonanţe pe fond galben III** de Ulpiu Vlad cu o deplină şi mai mult decât reuşită implicare, cu un talent evident şi cu o determinare lucidă şi profundă.

Baroc şi pop-opera

Octavian URSULESCU

Orchestra simfonică "Muntenia" a Centrului judeţean de cultură Dâmboviţa şi-a încheiat stagiunea cu un concert de excepţie susţinut, datorită vremii nefavorabile (iniţial era programat în aer liber, în parcul oraşului), pe scena Teatrului "Tony Bulandra" din Târgovişte, luat efectiv cu asalt de melomani. La pupitru s-a aflat prim-dirijorul orchestrei, compozitorul, maestrul de cor, profesorul şi orchestratorul Marius Hristescu. Absolvent al UNMB (compoziţie, dirijat orchestră şi dirijat cor academic), el a susţinut masteratul cu Ştefan Niculescu şi s-a perfecţionat la Veneţia şi Wrocław, întreprinzând turnee în Germania, Serbia, Republica Moldova, Elveţia. A iniţiat proiectul "Sempre lyrica", a semnat uverturi de concert, lucrări camerale şi corale, muzică de scenă, iar un cvartet de coarde i-a fost premiat în Iran. Marele public îl cunoaşte datorită colaborării începute în 1999 cu Tudor Gheorghe, cu "Primăvara simfonic" (premiat drept cel mai bun CD de muzică cultă al anului), după care au urmat peste 15 spectacole originale. La concertul de faţă, orchestra simfonică a avut în program două fragmente din "Suita apelor" de Georg Friedrich Haendel, a cărei premieră a avut loc, pe Tamisa, la 17 iulie 1717 (numerologii ar găsi ceva special în asta: 17. 07. 1717!), cu ocazia încoronării regelui George I al Angliei, fostul protector al compozitorului pe când era doar Elector de Hanovra. Barocul a mai fost reprezentat în acest concert de câteva arii din opera "Rinaldo" a aceluiaşi compozitor, pe un libret de Giacomo Rossi, cu premiera la Londra în 1711, în chiar anul când Haendel se stabilea în capitala Angliei. Dacă la primul spectacol rolul titular a fost încredinţat unui "alto castrato", Nicolo Grimaldi, cunoscut în epocă drept "Nicolini", în concertul de la Târgovişte ariile au fost interpretate de contratenorul Cezar Ouatu, pe care iubitorii muzicii uşoare îl cunosc în urma reprezentării ţării noastre la finala Eurovision de acum 2 ani, de la Malmö, Suedia, cu piesa "It's My Life" de Cristian Faur. Este vorba de "Rompo i lacci", "Cara sposa, amante cara" şi "Venti, turbini, prestate".

Se înţelege, partea de pop-opera a fost mult mai gustată de public, fiind vorba de teme muzicale celebre din filme, unele dintre acestea de mare audienţă, acelaşi Cezar Ouatu dând viaţă câtorva dintre ele. Este vorba de tema din filmul "Nuovo Cinema Paradiso" de Ennio Morricone (premiul Oscar pentru cel mai bun film străin în 1990, regia Giusppe Tornatore) şi de "Nella fantasia" (avînd la bază tema "Oboiul lui Gabriel") de acelaşi Morricone, din filmul "The Mission" (1986), lansată în versiune cu text de Sarah Brightman în

1998. Celebrul Ennio Morricone a semnat muzica la nu mai puţin de 152 de filme, între care neuitatele western-spaghetti, apoi “A fost odată în America”, “Clanul sicilienilor”, “Bugsy” sau serialul TV “La piovra” (Caracatiţa). Cezar Ouatu a propus publicului, alături de orchestra simfonică “Muntenia”, alte trei secvenţe muzicale celebre, prima fiind “When I Fall In Love” de Victor Young, din filmul “One minute to zero” (1952), care a cunoscut numeroase versiuni celebre – Doris Day, Natalie Cole în duet virtual cu tatăl ei, Nat King Cole, Céline Dion (în coloana sonoră a filmului “Nopţi albe în Seattle”), Tom Jones, Kenny Rogers, Stevie Wonder, Anne Murray, The Carpenters. Bisată la final a fost neuitata temă de dragoste (“What Is A Youth”) din filmul “Romeo şi Julieta” al lui Franco Zeffirelli (1968). Muzica aparţine lui Nino Rota, dar cu noul aranjament orchestral al lui Henry Mancini a devenit “A Time For Us”, variantă făcută cunoscută de vocile unor Andy Williams sau Johnny Mathis şi aleasă acum de Ouatu (o a treia versiune este cea pentru cântăreţii de operă, unul din ei fiind Luciano Pavarotti, “Ai giochi addio”). Acelaşi Nino Rota este compozitorul celebrei teme de dragoste din prima serie a trilogiei “Naşul”, regizor Francis Ford Coppola (1972). Există versiuni în engleză (“Speak Softly Love”), franceză (“Parle plus bas”), siciliană (“Bruccia la terra”), dar cea mai circulată pare a fi cea italiană (“Parla piu piano”), chiar dacă unii critici au semnalat unele asemănări cu “Preludiu – povero Ernesto” din “Don Pasquale” de Donizetti sau chiar cu uvertura la “Forţa destinului” de Verdi, dar, vorba cuiva şugubăţ... italienii între ei! Piesa a cunoscut zeci de versiuni celebre, între care acelea ale unor Andy Williams, Al Martino, Bobby Vinton, Placido Domingo, Harry Connick Jr., Dalida, Gianni Morandi, Tino Rossi, Marie Lafôret, Tereza Kesovija, Johnny Dorelli... Concertul s-a încheiat apoteotic cu două suite simfonice interpretate impecabil. Dintre cele 22 de filme cu Agentul 007 James Bond au fost alese patru teme: cea din primul film (1962), de Monty Norman, apoi aceea compusă de Paul McCartney pentru “Live and let die” (1973), cea semnată de Bill Conti pentru “For your eyes only” (1981) şi, în sfârşit, creaţia “părintelui” sound-ului James Bond, dominat de suflători şi percuţie, John Barry (“Goldfinger”, 1964), Barry fiind cel care a semnat coloana sonoră pentru nu mai puţin de 11 pelicule din celebra franciză. Şi pentru a nu avea impresia că s-a recurs doar la filme vechi, finalul a aparţinut uriaşului succes de public, triologia “The Lord of the Rings” (Stăpînul inelelor), compozitorul Howard Shore dobândind numeroase premii Oscar pentru muzica acestor filme. Concertul de la Târgovişte a datorat mult pasiunii directoarei-adjuncte a Centrului judeţean de cultură Dâmboviţa, Cristina Munteanu, în egală măsură harpistă în orchestră, iar marele succes de public l-a făcut pe preşedintele Consiliului judeţean, Adrian Ţuţuianu, să anunţe noi evenimente de acest gen şi pentru stagiunea viitoare.

M. Hristescu, A. Mavrodin, C. Ouatu, C. Munteanu

Jazz-ul de la Lacul Pădurice

Florian LUNGU

Am avut onoarea de a fi invitat la o sărbătoare muzicală ajunsă (fără ştirea mea) la ediţia a III-a: **FESTIVALUL INTERNAŢIONAL DE MUZICĂ AMERICANĂ ŞI JAZZ** derulat la Arad în răstimpul cuprins între 18 şi 21 iunie 2015 a fost organizat, ca şi ediţiile anterioare, de Filarmonica de Stat Arad cu sprijinul Primăriei municipiului. Această ediţie s-a integrat iniţiativelor artistice în acord cu dezideratul **„ARAD – capitală culturală europeană”**. Dincolo de ţinuta manifestării, de calitatea selecţiei programului muzical propriu-zis, am apreciat la justa valoare alegerea oportună a locaţiei unde manifestarea a avut loc. Dorindu-se – şi reuşind a fi – un veritabil festival estival, acest admirabil act artistic oferit gratuit arădenilor a fost plasat pe o scenă-insulă de pe Lacul Pădurice legată printr-o punte de lemn de malul înverzit, prevăzut cu scaune pentru numeroşii melomani prezenţi în cele patru seri.

Joi 18 iunie a fost oferit publicului celebrul ***musical*** „My Fair Lady” al compozitorului **Frederick Loewe** în tălmăcirea **Orchestrei Filarmonicii** arădene şi a unui cor, sub autoritara baghetă a dirijorului **Peter Oschanitzky**, rolurile solistic-vocale revenind actorilor cântăreţi **Răzvan Grozăvescu**, **Adrian Zaharia**, **Silvia Artemia**, **Alexandru Mocan**, **Benny Blindaru**, **Monika Tar**, **Alina Mihocaş**, **Alexandru Pop**, **Nicolae Haţegan,** iar regia fiind semnată de **Claudiu Dogaru**. Şi-au marcat contribuţiile la reuşita spectacolului studenţi ai Facultăţii de Muzică şi Teatru a Universităţii de Vest din Timişoara.

În celelalte trei seri, dedicate efectiv jazz-ului, au evoluat două grupuri timişorene, o formaţie de componenţă internaţională întemeiată şi condusă de un român plus trei trupe străine.

Personajul cel mai activ s-a dovedit a fi un arădean – muzicianul **Lucian Nagy**, lider de grup, sideman şi consilier al organizatorilor în selectarea invitaţilor. Născut în 1983, absolvent al Facultăţii de Jazz **„Richard Oschanitzky”** din cadrul Universităţii timişorene „Tibiscus” şi al unor cursuri de măiestrie la New York şi Los Angeles, **Lucian Nagy** stăpâneşte cu aplomb instrumente de suflat diverse precum saxofoanele, clarinetul, flautul, cavalul bulgăresc, duduk, pku armenesc, fluierele ney, mizmar, arghul, bansuri indian, fluierele chinezeşti hulusi şi xiao, EWI (Electronic Wind Instrument) dar şi instrumente de percuţie exotice ca djembe, pandeiro, caxixi, clopotele africano-braziliene agogo, congas, berimbau. Afirmat ca un talent autentic, aplaudat pe numeroase scene de concert şi de festival din ţară şi de dincolo de fruntarii, **Lucian Nagy** a compărut la Arad în grupul **„Bega Blues Band”** dar a strălucit în fruntea combo-ului **„Lucian Nagy & Balkumba Tribe”** (înfiinţat în 2014) relevându-se în cvadrupla ipostază de lider, com-

ARAD ediţia a III-a 18 - 21 Iunie 2015
festivalul internaţional de muzică americană & JAZZ
ARAD2021
Stagiunea 2014-2015
iunie 2015

pozitor şi aranjor, desigur multi-instrumentist. Alcătuit din **Lucian Nagy** - saxofoane, flaut, duduk, caval bulgăresc şi alte instrumente etnice, **Gabriel Rosati** - trompetă, trombon, **Sebastian Spanache** - pian acustic şi electric, **Johann Berby** - bass, **Csaba Pusztai** - baterie, **„Balkumba Tribe”** a dovedit odată în plus prin recitalul susţinut sîmbătă 20 iunie că reprezintă capitolele World Music şi Ethno-Jazz, prin cultivarea unei originale fuziuni între elemente ale culturii balcanice, afro-indiene şi latine, grefate pe limbajul creativ al jazz-ului. Şi fiindcă tot nu am respectat în aceste rânduri cronologia evenimentelor Festivalului, să menţionăm că sâmbătă 20 iunie, înainte de **„Balkumba Tribe”,** a urcat pe scena acvatică, în „acompaniamentul” entuziast al broscuţelor lacului, fericite să audă ***live*** atâta muzică bună, longevivul grup timişorean **„Bega Blues Band”** activ timp de peste trei decenii, din 2010 el fiind personalizat cu numele „Kamo” al regretatului **Kamocsa Béla**, întemeietorul grupului. Condus în ultimii ani de infatigabilul instrumentist (contrabass, ghitară bass, vioară), compozitor şi profesor **Johnny Bota** şi avându-i în line-up, alături de lider, pe **Lucian Nagy** - saxofon alto, flaut, **Mircea Bunea** - ghitară, **Maria Chioran** - voce, **Toni Kühn** - pian electric şi melodica, **Lică Dolga** - baterie, **Bega Blues Band** a onorat invitaţia arădenilor şi a legitimat aplauzele spectatorilor graţie susţinerii unui program pe cît de accesibil, pe atît de seducător, ce a inclus compoziţii originale („Soup à la Blues” – **Lucian Nagy**, „Borangic de Mozambic” – **Johnny Bota**) şi versiuni proprii după notorii teme standard aparţinînd blues-ului şi jazz-ului.

Lucian Nagy

Ne întoarcem la seara de vineri 19 iunie, deschisă printr-un foarte interesant şi insolit moment scenic concretizat sub sugestiva denominaţie **„Improvision – Balkanix”** de quintetul lui **Adrian Gaspar**, pianist, compozitor, aranjor, şef de formaţie de provenienţă rromă născut în 1987 la Moldova Nouă, dar care la vârsta de nouă ani s-a stabilit împreună cu familia la Viena. Acreditat printr-o bogată activitate interpretativă internaţională, **Adrian Gaspar** a afirmat şi cu prilejul prezenţei la Arad că va continua să lanseze prin proiectele sale o punte între influenţe, tendinţe, orientări, elemente specifice culturilor muzicale din estul şi vestul Europei. Pianistul compozitor **Adrian Gaspar** însoţit în demersul său de **Alex Wladigeroff** - trompetă, flugelhorn, **Cătălin Batu** - corn, contribuţii vocale, **Marko Ferlan** - ghitară bass, **Maria Petrova** - baterie, a impresionat asistenţa prin substanţa de factură World Music a creaţiilor sale, marcate însă de indicele sporit de creativitate adus cu sine de improvizaţiile consistente conferind un plus de autentic şi savoare materialului muzical premeditat în partitură. Deopotrivă apreciat a fost recitalul Trio-ului timişorean alcătuit din tinerii muzicieni **Sebastian Spanache** - pian şi conducere muzicală, **Sánta Csaba** - contrabass şi **Radu Pieloiu** - baterie. Un trio bine sudat, deţinător al Trofeului la Festivalul de Jazz „Johnny Răducanu” de la Brăila, tălmăcind cu fidelitate şi dezinvoltură improvizatorică piese inspirate ce poartă – în concerte şi pe discurile grupului – autograful componistic al liderului **Sebastian Spanache**, indiscutabil unul dintre cei mai înzestraţi exponenţi ai noii generaţii de jazzman-i autohtoni!

Nu mai puţin reuşită s-a vădit a fi ultima seară a **FESTIVALULUI INTERNAŢIONAL DE MUZICĂ AMERICANĂ & JAZZ** de la Arad, seara de duminică 21 iunie. Ea a fost deschisă de un quintet alăturînd pe generic, abreviate, prenumele celor doi co-lideri, bass-istul **Branko Marcović** şi acordeonistul **Max Kochetov** – aşadar **„Bramax Quintet”** ce i-a inclus şi pe trompetistul **Strahinja Banović**, pe pianistul **Filip Bulatotović**, pe percuţionistul **Aleksander Cvetković**, cu toţi personalităţi ale jazz-ului sârbesc, contribuind în contextul stilistic complex al grupului, fiecare cu propriile idei, trăiri şi simţiri. Recitalul final al Festivalului a fost oferit de un grup promotor al tradiţiilor ***muzicii celtice***. Un recital aparţinând mai curând compartimentului World Music decât jazz-ului, dar exultînd de vitalitate, diversitate expresivă şi culoare, în special melodicitatea cucerind prin exuberanţă şi prospeţimea inspiraţiei. Numit **„MABON”**, grupul acordeonistului **Jamie Smith** i-a cuprins pe talentaţii instrumentişti **Oliver Wilsohn-Dickson** - vioară, **Adam Rhodes** - bouzouki, **Jason Rogers** - bass, **Iolo Whelan** - baterie, cu toţi implicaţi într-o debordantă exteriorizare a emoţiilor, interpretările lor recomandîndu-se printr-o irezistibilă atractivitate.

Pentru promoţia extinsă, eficientă a evenimentului festivalier, calitatea caietului-program, rezolvarea promptă a complicatelor resorturi organizatorice proprii unei atare manifestări artistice se cuvine să felicităm echipa desemnată din cadrul Filarmonicii arădene şi mai ales pe managerul ei, compozitorul, pianistul şi iubitorul de jazz **Alin Văcean**.

Sfânta treime

Ana-Maria SZABO

Marius GHERMAN

Evident, sperăm a se înţelege că titlul nu are nici o conotaţie religioasă, altminteri am fi folosit majuscula la cuvântul treime, ci este vorba de constatarea că am reuşit încă o dată să ne situăm în prima treime a clasamentului final la Eurovision 2015. Calculul se referă, cum este normal, la numărul total al ţărilor participante, nu doar al acelora din finală: am trecut cu bine de semifinală, am lăsat în urmă în ultimul act ţări cu mare tradiţie, cum ar fi Anglia, Germania, Austria (gazdele au obţinut... 0 puncte!), ceea ce în fotbal, de pildă, că tot ne pricepem toţi la sport şi la muzica uşoară, ar fi considerată o performanţă uriaşă. Şi asta în condiţiile în care este evident că EBU are mijloacele de a dirija votul, elegant, aşa cum doreşte, cel mai bun exemplu fiind chiar anul acesta: în momentul când Rusia conducea detaşat, cu o piesă foarte bună, brusc au început să i se acorde punctaje jenante, netezindu-se drumul către victorie Suediei. Tot vorbim de votul geopolitic, nimic mai adevărat, dar din păcate el este tot mai mult unul politic, pur şi simplu... În ce ne priveşte, am primit în trecut de două ori locul 3 şi o dată locul 4 pentru că am avut melodii foarte bune, dar asta ca un fel de mângâiere blândă, părintească pe cap, pentru că până când nu vom avea o sală corespunzătoare în Bucureşti (şi, graţie primăriei Capitalei, asta nu se va întâmpla prea curând) nu se pune problema să câştigăm. Aviz celor care tot scriu în neştire despre “şansele noastre la victorie, bla-bla-bla”. Şi mai este ceva care ne ţine departe de victorii (poate că este mai bine aşa, învinşi, dar demni): faptul că noi ne încrâncenăm să credem că Eurovision mai este un concurs muzical, ceea ce e cu totul fals. Una la mână că e de multă vreme unul de televiziune, imaginea, decorul, show-ul trecând în prim-plan, iar a doua la mână că, aşa cum scria “Adevărul”, competiţia a ajuns “o menajerie de ciudaţi”. Vremurile când aici triumfau artişti de calibru, cum ar fi ABBA, Cliff Richard, Toto Cutugno, Céline Dion, Johnny Logan şi se impuneau mari şlagăre s-au dus (la fel decăzuse, cât mai exista, festivalul de la Mamaia). Unele ţări trimit reprezentanţi în băşcălie, cum se spune (după ce câştigase de 7 ori, deci probabil se săturase, Irlanda ne-a fericit în 2008 cu... Dustin Curcanul!), iar uneori, pentru ca hazul să fie deplin, mai şi triumfă, cum au fost “monştrii” trupei finlandeze Lordi în 2006 (tot Finlanda a trimis anul acesta grupul PKN, alcătuit din bărbaţi cu handicap mintal...). Apoi, asocierea, recunoscută şi acceptată,

Italia

cu un public ce aparţine comunităţii gay a dus la victorii neaşteptate, Israel cu Dana International în 1998 (dar "Diva" a fost o piesă foarte bună) sau Austria anul trecut cu un alt transsexual (sau travestit? Nici nu contează), Conchita Wurst, "femeia cu barbă", care pentru ca penibilul să fie deplin a fost pus(ă) să şi... prezinte la ediţia 2015. În 2007 au fost doi travestiţi, Drama Queen din Danemarca şi Verka (t.A.T.u.). Chiar şi la piesa celor de la Voltaj, de anul acesta (pe care, atenţie, ei n-o lansaseră, în toamna anului trecut, cu gândul la Eurovision, ci ca temă muzicală a unei campanii generoase), s-a găsit cineva să invoce o oarece asemănare cu o piesă mai veche a unei trupe anonime, Delirious, dar compozitorul Horia Moculescu a demonstrat la B1 TV că acuzaţia nu se susţine. Dar asta n-ar fi nimic, dovedim că nu

Suedia

Serduchka din Ucraina, ultimul(a) clasându-se chiar pe locul 3! Am încercat şi noi marea cu degetul în 2013, cu contratenorul Cezar Ouatu, înveşmântat într-o rochie, dar nu ne-a ieşit...

Noi însă, aici acasă, dacă tot nu reuşim să şocăm în finală, "descoperim" tot felul de "plagiate" pe reţelele de socializare (anonimatul permite oricui să împroaşte cu noroi, fără a da socoteală). În 2007 s-a afirmat că "Dracula My Love" (ce subiect de aur am ratat, dar nu e târziu să scoatem şi noi pe covertă vampirul nostru internaţional!), cu Andra şi Simplu, ar semăna cu "When Religion Comes To Town" (E-Type). Marii cunoscători nu s-au lăsat şi în anul următor au sesizat, chipurile, asemănări între piesa "Pe o margine de lume", cântată de Nico şi Vlad Miriţă, cu "La mangia del corazon" (David Bustamante), dar dacă ar fi fost aşa ar mai fi distins compozitorul piesei, Andrei Tudor, cu premiul pentru cea mai bună orchestraţie din concurs? "Miracle" (Paula Seling şi Ovi), cu care am concurat anul trecut, cică ar semăna cu "Neon Lights" (Demi Lovato), iar o piesă din preselecţie, "Save us" (Tudor Turcu), cu "All About Us" există nici o minimă solidaritate de breaslă, ca să nu mai vorbim de patriotism, solista Nicola, participantă cândva la finală, afirmând: "Piesa nu e foarte inspirată, mie personal nu îmi place. Trupa Voltaj are o piesă mediocră, show-ul trage a sărăcie, este atâta spaţiu gol pe scenă, o tristeţe". Din fericire, alţi colegi au avut reacţii pozitive după semifinală: "Băieţii de la Voltaj au fost impecabili, cred că se vor clasa în primele 10 locuri. Piesa mi se pare foarte bună, cu mesaj adânc. Călin nu a falsat deloc. Sunt profesionişti, cântă live, au o experienţă remarcabilă" (Marcel Pavel); "Sânt patriot, ţin cu România, probabil vom fi în primii 5. Trupa e bună, melodia e OK" (Costi Ioniţă); "Şanse au să se claseze în primele 5 locuri. Băieţii cântă impecabil, piesa este foarte bună, iar mesajul mi se pare de actualitate. Au fost selectaţi aşa cum trebuie, e o trupă cu experienţa show-urilor live" (Dan Bittman); "Totul a fost curat, Voltaj au cântat fără greşeală" (Mihai Trăistariu); "Cât priveşte România, aş fi pus-o într-un top 10. Prestaţia băieţilor a fost bună, mesajul e ok şi au siguranţă pe scenă" (Ovi). Culmea, când Marcel Pavel, absolvent magna cum laudae al UNMB, afirmă clar, ca şi alţii, că solistul Călin Goia "nu

Rusia

a falsat deloc”, apare textiera Dana Dorian, director al... Companiei de Artişti (ce o mai fi şi asta? N-am auzit, cine or fi membrii “companiei”?) şi afirmă: “S-a falsat în draci, mai rău ca la “Vocea României” de anul trecut, ediţie-record de cântat pe câmpii. Voltaj nu are ce căuta în decorul Eurovision!”. Dorian, căreia regizorul muzical şi interpretul Cristi Nistor i-a dat pe loc o replică acidă, este evident colaboratoare a concursurilor muzicale de la Antena 1 şi s-a declarat susţinătoare a Luminiţei Anghel, dar este greşit să ataci un artist care ne reprezintă ţara chiar atunci când crezi mai mult în altul. Noi înşine am scris aici că melodia lui Andrei Tudor a fost excelentă şi cântată fără cusur, dar juriile au punctat altfel, trebuie să ne înclinăm în faţa deciziei lor. În schimb, cu un fair-play desăvârşit, Cristian Faur, de două ori compozitor al unor piese finaliste şi textier la cea a lui Andrei Tudor de la ediţia actuală, recunoaşte: “Locul 15 este foarte bun, chiar dacă la început am fost sceptic. Probabil că anii viitori organizatorii vor da dovadă de mai multă transparenţă. Dacă fac totul în spatele uşilor închise, nu vor avea succes”.

Belarus

Că e ceva tot mai în neregulă cu acest concurs este şi faptul că se pariază ca la hipodrom! Iar faptul că se cam potrivesc cotele te pune şi mai mult pe gânduri... Ce ţine de lipsa de transparenţă menţionată de Faur este faptul că nu ştie nimeni cine a făcut parte din juriul de specialitate, cu un procent de 50% din punctajul ţării noastre, cealaltă jumătate venind de la televot. Oricum ar fi, sistemul e departe de a fi infailibil, dovadă că n-au intrat în finală piese foarte bune, reprezentând Moldova, Malta, Azerbaijan, Islanda, Elveţia (Melanie René, cunoştinţă a publicului din România, în urma laurilor obţinuţi la festivalul “George Grigoriu” de la

Brăila, a cântat impecabil), ca să dăm doar câteva exemple, în schimb au acces în ultimul act Albania ("prestaţie execrabilă", apud Marcel Pavel), Polonia, Israel, Letonia, Cipru, Slovenia... Ciudată, ca să nu spunem altfel ("strugurii acri"...) este opinia lui Dan Manoliu, mulţi ani, poate prea mulţi, şef al delegaţiei noastre la Eurovision, care declară cum că "show-ul n-a avut culoare, iar mesajul este unul care ne priveşte strict pe noi, românii. E un mesaj dificil". Trecem peste faptul că, evident, show-ul putea fi mai bun, dar de ce nu au pus umărul toţi de la TVR pentru ca el să fie perfect? Nu e aceeaşi instituţie publică, sunt diverse "bisericuţe", uitându-se interesul general? Iar mesajul nu ne priveşte doar pe noi, Europa fiind înţesată de emigranţi din Turcia, Albania, Bulgaria, Grecia, cu aceleaşi probleme de familie. Dar şi mai şocantă şi nereală este o altă declaraţie a domnului Manoliu: "Din punctul meu de vedere, diaspora şi-a făcut treaba. Putem spune că doar la noştri!"?! Noi în schimb avem relaţii atât de bune cu vecinii (era aşa de greu ca TVR să facă un schimb de artişti înainte de concurs, pentru eventuale reciprocităţi?) încât Ungaria, Serbia, Bulgaria, Ucraina nu prea ne-au luat în seamă... În aceste condiţii, vorba lui Octavian Andronic, şansa "bărbatului fără păr" la concursul "femeii cu barbă" era tare mică! Simona Catrina greşeşte când scrie în "Libertatea" cum că "am stabilit noi că e un concurs politizat, plin de găşti, ţări care se votează între ele, printr-un troc derutant de puncte, acuzând Europa de discriminare": nu NOI am "stabilit" asta, s-a văzut încă o dată cu ochiul liber! Referitor la Voltaj ea scrie că "piesa nu e rea deloc, mi-a plăcut să-i ascult, dar ar fi fost nevoie de o punere în scenă mai elaborată". La această a 60-a ediţie a competiţiei a triumfat aşadar Suedia (52 de participări până acum, cu 6 victorii) cu piesa "Heroes", cântată de Mans Zermerlow, despre care aceeaşi Catrina scrie că e "o melodie în care o

Georgia

noi a fost vot geopolitic, pentru că Moldova ne-a dat 12 puncte, în rest votul mi s-a părut corect"!! Ce concurs o fi vizionat fostul şef de delegaţie? Cum "şi-a făcut treaba diaspora", când la "prezidenţiale" se plângea că nu apucă să voteze, iar acum românii din Spania, Italia, Germania "nu şi-au mai luat ţara înapoi", lăsând tot greul pe urmele basarabenilor? Iar cum că "doar la noi a fost geopolitic", îl râd şi curcile: să-i amintim cum nici măcar nu se jenau ţările nordice şi în special cele scandinave (să ne mai mirăm în acest caz de victoria Suediei?), precum şi cele ex-iugoslave, să anunţe ritos: "Şi 12 puncte pentru vecinii hologramă-muţunache era mai atractivă decât proiectul muzical în sine". Pe locurile următoare ale podiumului s-au clasat Rusia ("A Million Voices", Polina Gagarina), respectiv Italia ("Grande amore", Il Volo).

Trebuie să ne mândrim, la acest... Mondovision (a participat şi... Australia, alături de alte ţări prea puţin europene), cu faptul că am fost între puţinii care şi-au făcut auzit graiul ţării respective, în rest asistând la o obositoare şi monotonă globalizare în favoarea lumii engleze. Pe viitor, dacă TVR îşi va

achita datoriile şi vom mai participa, se cuvine să se facă un concurs de scenarii şi regii, ca să nu mai fim oaia tristă a show-urilor: într-o epocă în care tehnica a ajuns pe culmi nebănuite tot ce putem noi să propunem sunt nişte proiecţii? Apoi, s-a văzut cât contează şi apariţia scenică, ţări cum ar fi Rusia, Georgia, Grecia, Spania trimiţând soliste şi talentate, şi frumoase, chiar sexy, iar noi, ţara cu fetele cele mai frumoase din lume, nu reuşim să descoperim nimic? Am avut-o cândva pe Elena Gheorghe, pe care însă fantastica "regie" a TVR a ţintuit-o într-un fotoliu, altceva decât un concurs de cântece... Realizatorul Radio România Andrei Partoş e şi el tranşant: "Dacă ar fi mai mulţi artişti care să ceară curăţenie în TVR, probabil că s-ar face... la un moment dat. Presupun că Stelian Tănase şi-a hrănit deja toţi amicii, prietenii, aşa că e loc de schimbare. Adi Manolovici cere analiza unui eşec anunţat". Doar că noi am propune în egală măsură o "curăţenie" şi la Radio România, unde muzica uşoară românească a ajuns o "paria", în plus nu artiştii, din păcate, decid, ci politicul, cu rezultate vizibile la ambele instituţii publice. Interpreta Mihaela

Voltaj

nepunându-i corespunzător în valoare nurii. Dincolo de toate, cum spuneam, locul 15 nu e nicidecum o tragedie, dar, ca de obicei, există şi voci cu mesaje foarte dure. Chitaristul Adi Manolovici, în ciuda faptului că nu ştim să fi avut vreodată piese de muzică uşoară-pop înscrise la Eurovision, este categoric într-o scrisoare deschisă: "Părerea mea este ca echipa Eurovision din TVR să-şi dea demisia şi să-şi ceară public scuze pentru eşecul şi umilinţa la care am fost părtaşi, în calitate de cetăţeni, la deciziile eronate pe care le-a luat în numele nostru. Daţi-vă demisia în grup! Locul 15 este jenant şi mi-e ruşine cu voi şi cu ce-aţi făcut pentru România anul acesta! Clasarea pe locul 15, din punctul meu de vedere, un simplu contribuabil, este un dezastru naţional Cine era în juriu când s-a decis alegerea acelei piese?". Nu mai e nevoie s-o spunem, am scris-o deja, nici vorbă de "dezastru naţional", am avut atâtea ediţii cu clasări mult mai slabe, iar juriul nu poate fi acuzat atâta timp cât votul decisiv a fost cel al publicului; or fi puşi la fel la zid la ei acasă artiştii din Anglia, Germania sau Austria? Să nu ne pierdem totuşi umorul, nu e nimic Mihai e şi ea vehementă: "Avem, încă o dată, demonstraţia că "responsabilii" cu pregătirea, selecţia şi acompanierea artistului României la Eurovision ar putea fi mai degrabă incompetenţi sau corupţi. Sau iresponsabili. Că Voltaj urma să piardă jenant era foarte previzibil încă de la preselecţie. Sunt buni pentru ograda şi problemele noastre. Eşecul lor este preţul plătit de România pentru demagogia mesajului acestui cântec. De 25 de ani TVR cheltuie milioane de euro (bani publici, adică ai noştri) pentru participarea României la Eurovision. Loc bun pentru Trăistariu şi Seling, dar niciodată primul loc. Şi totuşi, câte laude, câte beneficii profesionale, meritate în bună măsură". Trecem peste faptul că trebuiau amintiţi şi Sistem sau Ovi, dar nici vorbă de "demagogie" a mesajului: sunt sute de mii de copii rămaşi singuri acasă, unii se sinucid de dorul părinţilor, ori asta e o realitate crudă. În ultima parte a intervenţiei sale, doamna Mihai face însă o comparaţie nelalocul ei cu un concurs desfăşurat pe vremuri la Knokke-le-Zoute şi intitulat pompos "Cupa Europei"; compozitorul Vasile Veselovschi, care a participat la una din ediţii,

povestea că avea loc într-un fel de restaurant şi nici vorbă de televizare europeană în direct. Iar în timp ce noi trimiteam cele mai mari vedete ale noastre, celelalte ţări n-o făceau, din motive lesne de înţeles: "Când echipa României (Mihaela Mihai, Aurelian Andreescu, Aura Urziceanu – deci o "distribuţie" de aur, N. R.) a câştigat premiul I la "Cupa Europei" am cules "omerta" şi zero lei. Gimnaste trebuia să ne facem, primeam câte 70.000 de euro de la guvern! Există în cultura din România cineva care este apreciat şi promovat potrivit meritelor sale? Nu". Două precizări: reprezentanţii noştri cu clasări frumoase la Eurovision n-au primit nici un ban de la guvern pentru asta, iar despre victoria noastră la acea "Cupă a Europei" (au fost doar câteva ediţii) s-a scris mult la vremea respectivă, deci nici vorbă de o "lege a tăcerii". Iar să le ataci pe formidabilele noastre gimnaste, campioane olimpice şi mondiale, comparându-te cu ele, e puţin deplasat... Important este că artiştii din toate generaţiile cred că putem face mai mult la Eurovision. De acord, dar atunci compozitorii să scrie melodii competitive, moderne, să nu ocolească manifestarea, mărginindu-se să critice, iar interpreţii, la rândul lor, să-i "tragă de mânecă" pe aceştia şi pe textieri pentru a le încredinţa cântece reuşite. Totul fără a uita că este totuşi doar un concurs, nu un capăt de ţară, şi că nu e cazul să vedem dezastre naţionale într-un loc 15 între 46 de ţări... (foto: Thomas Hanses - EBU)

Grecia

Norvegia

Dumitru Lupu și recunoașterea valorilor

Cum vezi starea muzicii româneşti actuale - uşoară, pop, dance, etc?

Am trecut de tranziție. Suntem într-o perioadă de consolidare, mai ales prin recunoașterea valorii unor tineri muzicieni în ierarhia muzicală mondială. Mă bucur pentru ei, eu rămânând în zona tradițională, iubită și înțeleasă de publicul românesc. Pe piață nu există o ofertă bogată de muzică proaspătă. Chiar am remarcat o întoarcere a publicului spre muzica anilor trecuți.

Ce părere ai despre concursurile muzicale TV? Lansează ele cu adevărat noi talente româneşti? Ce ar trebui îmbunătăţit la ele?

Concursurile sunt bune. Fără ele nu am putea evolua. Țin lumea ocupată cu privitul la televizor, se vinde reclamă, se consolidează legăturile dintre producători și se virează importante drepturi de autor în străinătate. Cine are nevoie de niște interpreți care-și învață cântecul pentru concurs de pe youtube, imitând cât se poate de fidel modelul? M-am întâlnit de multe ori în cariera mea cu tineri doritori de glorie, care la prima întâlnire cu un cântec original nu știau de unde să-l apuce. Până la urmă în muzica românească s-au lansat numai interpreți care au avut un repertoriu original. Dacă formatele actuale de concurs ar permite colaborarea cu autorii români profesioniști, lucrurile s-ar schimba fundamental și toată lumea ar fi mulțumită.

Cum se prezintă difuzarea muzicii uşoare româneşti, la radio, TV, pe discuri?

Difuzarea muzicii româneşti se face din ce în ce mai bine pe radiourile particulare și foarte slab pe posturile SRR. Dacă până acum 2-3 ani redacţia muzicală a SRR hotăra ce muzică trebuie să se difuzeze, acum o singură persoană decide acest lucru. Și asta nu numai pentru București, ci pentru toate radiourile regionale ce țin de SRR. Mă întreb de ce am muncit o viață, ca lucrările mele să zacă în fonoteca de la Jilava? Am sentimentul că muzica mea este arestată. Lucrările au fost avizate la vremea lor de comisia de creație radio, au fost avizate de UCMR și au trecut de controalele tehnice. Cred că este momentul ca această fonotecă de stat a României să fie accesibilă tuturor posturilor de radio din țară și străinătate (diaspora) pentru ca acest patrimoniu cultural (nu numai muzica!) să poată fi difuzat. Am credința că fiecare creator român s-ar putea regăsi astfel în preferințele ascultătorilor, în multitudinea de oferte muzicale ale radiourilor.

De ce compozitorii importanţi ocolesc concursurile de creaţie gen Eurovision?

Puține sunt piesele bune care ajung în finala românească pentru Eurovision. Majoritatea sunt maimuțăreli digitale rezultate din combinarea unor stiluri și orientări la modă, cu grijă deosebită pentru un sound lipsit de originalitate, al unor grupuri de tineri, fără experiența secretelor muzicii. Mie mi-a trecut vremea concursurilor. În calitate de profesor sunt dator să încurajez participarea tinerilor talentați și pregătiți. De asemenea sunt destul de copt pentru a putea evalua asemenea manifestări din poziția de jurat.

Ce ar trebui să întreprindă UCMR, cu prestigiul său, pentru a reda muzicii uşoare româneşti demnitatea meritată?

UCMR a obosit. Nu mai are forța de a coordona marile manifestări muzicale românești. Se mulțumește cu puțin. Cred că la ora actuală este mai puternică UCMR-ADA, deținătoarea fondurilor și a secretelor de împărțire a lor. Această asociație, care ține sub umbrela ei toate genurile muzicale, ar putea să inițieze niște proiecte de mari concursuri și festivaluri.

Mergi în jurii la festivaluri? Care crezi că e rolul lor? Câteva dintre ele („George Grigoriu" - Brăila, „Dan Spătaru" - Medgidia, Amara) sunt televizate în direct, organizate profesionist, cu participare internaţională, preluând cu succes rolul defunctelor Mamaia şi "Cerbul de aur".

Personal mă deranjează invitații străini. Măcar dacă participarea lor în concursurile noastre ar aduce reciprocitate. Mai avem multe de făcut pentru tinerii soliști români, mai ales promovarea lor de către cele două instituții centrale: SRR și SRTV.

Care crezi că a fost cauza dispariţiei manifestărilor amintite?

Manifestările importante ale României au dispărut din cauza lăcomiei. Organizatorii nu s-au mulțumit cu sumele reale ce puteau susține un festival. Au ținut morțiș să se căpătuiască. Și cred că o vină o au și profesorii de muzică, aceia care nu le-au insuflat dragostea și respectul pentru această disciplină.

Proiectele personale pentru perioada următoare?

Am început bine noul an. Pe 11 ianuarie a avut loc, cu succes, premiera musicalului VRĂJITORUL DIN OZ, la Teatrul "Jean Bart" din Tulcea. Muzica am compus-o, pe un libret scris de Carmen Aldea Vlad și Nicolae Poghirc, după povestea lui Frank Baum.

În martie am avut lansarea unui album muzical semnat GEORGIAN, o voce deosebită, un interpret din Dorohoi, pe care l-am remarcat în anul ce a trecut. Muzică este scrisă în totalitate de mine, pe versurile colaboratorilor: Carmen Aldea Vlad, Florin Pretorian, Marian Stere și mai noul Daniel Neguț.

Pe 2 aprilie, alături de Filarmonica din Pitești, a avut loc concertul CÂNTECE CREȘTINE, dirijat de mine, având ca solistă pe Ileana Șipoteanu.

În cadrul activităților festivaliere din țară, voi fi prezent în câteva jurii, cum ar fi: PROVOCAREA TALENTELOR la Bacău, MĂRȚIȘOR DOROHOIAN, la Dorohoi, AȘCHIUȚĂ la Bacău și FESTIVALUL BATCA, la Drăgășani. Probabil vor mai fi și altele în toamnă, dar până atunci mai este ceva timp.

Sigur că cea mai mare parte a timpului o dedic activității pedagogice, desfășurată în cadrul Facultății de Arte a Universității Ovidius din Constanța. **(Redacţia**)

În Herăstrău

Oana GEORGESCU

V. Muraru, V. Fătu

Teatrul de Vară ”*Herăstrău*” a găzduit Premiera Estivală a spectacolului muzical – umoristic *“Aer bun! De Herăstrău*!”, un spectacol de excepţie, cu o distribuţie de zile mari: Alexandru Arşinel, Vasile Muraru şi Valentina Fătu, Cristina Stamate, Alexandru Lulescu, Ana Maria Donosa, Liliana Mocanu, Monalisa Basarab, Miruna Birău, Raluca Guslicov, Cristian Simion, Nae Alexandru, Paul Talaşman, alături de Sanda Ladoşi, Alin Gheorghişan, Daniela Tănase, Bianca Sârbu şi Radu Ghencea. Piesele muzicale, pentru toate gusturile, au fost inspirat alese pentru un spectacol estival: “*De va veni la tine vântul”* şi *“Iubire, bibelou de portelan”* – hit-urile formaţiei *“Mondial” (*Radu Ghencea*), “Hit the Road Jack”* şi *“Da, te iubesc!”* (Bianca Sârbu*),*

*“My number one” (*Daniela Tănase*)* – melodia lansată de Elena Paparizou, câştigătoarea Eurovision 2005*, “Il Mondo”* – piesa lansată în 1965, cu aranjamentul orchestral al lui Ennio Morricone şi care a devenit şlagăr datorită lui Jimmy Fontana şi hit-ul *“Bara Bará*” – Michael Teló (Alin Gheorghişan).

Al. Arşinel

Orchestra Teatrului de Revistă “Constantin Tănase”, dirijată de Dan Dimitriu, şi excelentele reprize de dans şi de balet susţinute de Ansamblul de Balet (coregrafia: Cornel Popovici) completează un spectacol deosebit dedicat bucureştenilor şi nu numai. Scenografia aparţine Anei Iulia Popov, aranjamente muzicale aparţin compozitorului Dan Dimitriu iar regia este semnată de Cezar Ghioca.

Stagiunea Estivală 2015 a Teatrului de Revistă “Constantin Tănase” durează toată vara, artiştii celebrei instituţii culturale bucureştene fiind invitati în perioada iunie - septembrie şi la Festivalul ”*Bucureştii lui Caragiale*”. Chiar Teatrul de Revistă “*Constantin Tănase*” a deschis oficial, pe 28 iunie 2015, cea de-a IV-a ediţie a Festivalului cu spectacolul *”Piei, Drace!!!”, p*e scena special amenajată pe Strada Franceză din Centrul Vechi al Capitalei.

Angela Ciochină

Octavian URSULESCU

De Angela Ciochină, solista cu voce de aur ("auz muzical absolut", dar natural rar), mă lega o veche şi trainică prietenie. Am vizitat-o adeseori în apartamentul ei din cartierul Tei-Colentina, mai ales că mergeam des peste drum, la colegul meu drag de la Radio, Emil Conta, regizorul muzical al atâtor emisiuni de neuitat (astăzi, nepotul marelui dirijor Iosif Conta, originar din comuna bănăţeană Bârzava, unde şi-a stabilit "cartierul general rural" Benone Sinulescu, este un apreciat regizor muzical al teatrului din Nürnberg, Germania).

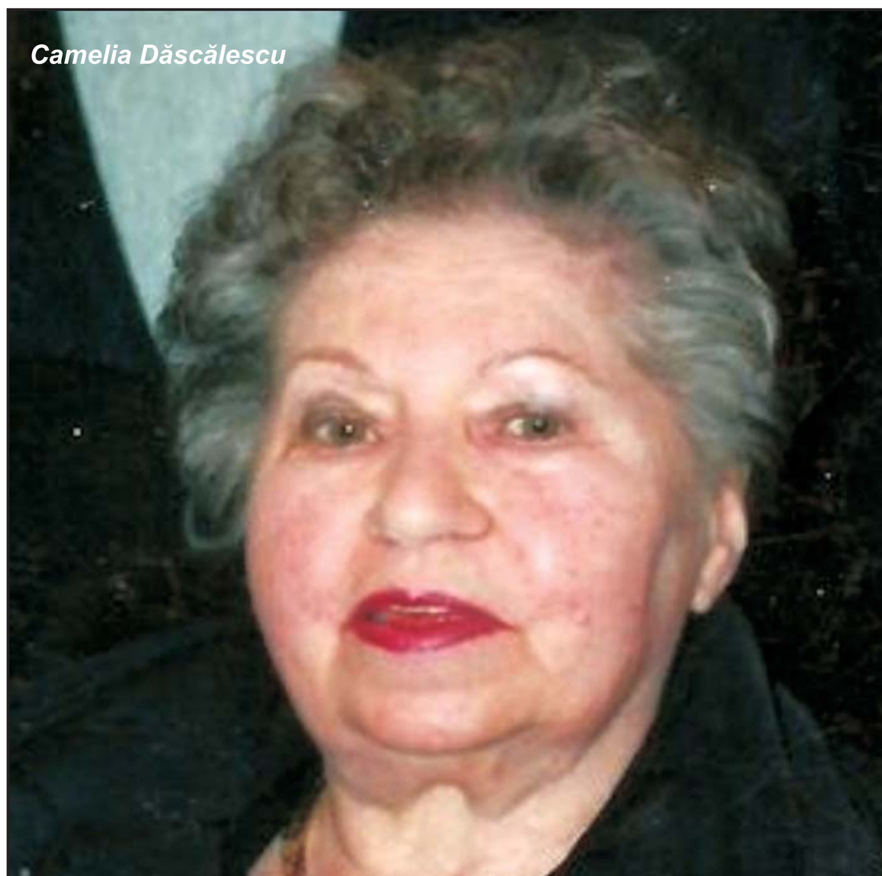
La Angela ascultam muzică, schimbam casete video cu filme (ce "trafic" mai făceam şi cu Stela Popescu sau Mirabela Dauer!), îmi povestea despre succesul fulminant de care se bucură în Turcia, unde era invitată frecvent. A fost întotdeauna o fiinţă blândă, bună, mângâindu-mi auzul cu dulcele ei accent moldovenesc... Foarte ataşată de familie, a primit lovitură după lovitură, pierzându-şi mai întâi, tânără, sora, pe Julieta (am cunoscut-o, era o eminentă absolventă a Institutului de Arte Plastice, ambele dovedind aşadar înzestrări artistice remarcabile), apoi pe cel pe care-l diviniza, "tăticul", cum îi spunea ea cu afecţiune, preot într-o comună nemţeană... Retragerea la casa părintească, din păcate, nu i-a adus liniştea meritată, circumstanţele dramei ei fiind amplu mediatizate de presă. O presă adesea nemiloasă, aceeaşi presă care, practic, i-a marginalizat şi i-a scos din circuit pe artiştii autentici, de mare valoare, între care se număra şi Angela, sufocându-ne în schimb cu maeştrii ai playback-ului şi cu tot felul de siliconate şi botoxate fără nici o legătura cu muzica... Angela Ciochina a fost un timp profesoară la Şcoala de arte din Bucureşti, până când a renunţat, întrebându-se probabil PENTRU CE şi PENTRU CINE să descopere şi să pregătească noi voci? Dacă nu cânţi "ce se cere", dacă nu eşti în echipa "cui trebuie", dacă n-ai o instituţie mass-media în spate poţi fi oricât de talentat, degeaba. Credeţi că dacă o cântăreaţă formidabilă cum este Angela Ciochină ar încerca acum să se lanseze ar avea vreo şansă? Uitaţi-vă ce solişti promovează concursurile muzicale TV, care nici peste 50 de ani nu se vor putea mândri cu numele lansate de "Steaua fără nume" de altădată! Angela, din fericire, a avut şansa de a se afirma şi de a evolua într-un climat în care primau doar vocea, valoarea, pregătirea.

Am prezentat-o de zeci de ori, i-am înmânat premii, îi cunosc toate melodiile de succes, începuse să şi compună. Prin intermediul soţilor Marcela şi George Natsis, care au fost alături de ea în aceşti ani grei din urmă, i-am trimis cartea pe care i-am consacrat-o compozitorului ieşean Titel Popovici, în care figurează, pe CD-ul ataşat, cu piesa "Lacrima". M-a sunat să-mi mulţumească, am mai vorbit de atunci adesea cu ea la telefon: ştiam că este puternică şi că nu va lăsa lacrimă s-o învingă! Aşteptam cu speranţă clipa când o voi prezenta din nou, pe scenă sau pe micul ecran, zâmbitoare, cu ochii ei frumoşi. Din păcate, ne-a părăsit la numai 60 de ani…

Omagiu decanilor de vârstă

Octavian URSULESCU

Cei doi eroi ai articolului de faţă ar merita toţi laurii din lume, dar mai presus de toate toată consideraţia şi dragostea melomanilor, fiindcă reprezintă adevărate repere ale patrimoniului muzicii româneşti (nu doar uşoare, după cum se ştie). Nu ştim dacă au fost vreodată pe podium la Premiile Radio România, aşa cum merită, cert este însă că TVR, unde ambii au pus multe cărămizi la temelie, cum se spune, i-a uitat demult, aşa cum a făcut cu toţi cei care ne-au dăruit bucurie prin creaţiile lor multe decenii la rând. Nu întâmplător scriem asta, fiindcă Paul Urmuzescu a fost părintele regiei muzicale la Radio (toţi maeştrii de sunet îi recunosc meritele uriaşe), apoi director, realizator şi regizor la TVR, iar Camelia Dăscălescu a fost nelipsită din juriile popularului concurs "Steaua fără nume", fiind recunoscută ca una din marile descoperitoare de talente din muzica uşoară românească.

Camelia Dăscălescu

Pe 22 ianuarie Camelia Dăscălescu a împlinit 94 de ani! În urmă cu vreo doi ani am vizitat-o împreună cu Pompilia Stoian în frumosul său apartament de la Statuia Aviatorilor, regăsind-o la fel de cochetă şi ospitalieră, ţinând să ne aducă personal tava cu prăjituri şi răcoritoare. Atâta doar că făcuse un schimb, mutându-se de la etaj la parter, pentru a-şi cruţa picioarele... De curând am participat, la Antena Stars, la o emisiune dedicată lui Dan Spătaru, în care, conform bunelor tradiţii de marketing, s-a tăiat mult pentru a face loc publicităţii. Amintisem acolo şi de Casa studenţilor din Bucureşti, de colega şi prietena acestuia, Pompilia Stoian, şi mai ales de profesoara lor, Camelia Dăscălescu (ea i-a compus de altfel primele şlagăre lui Spătaru, "Amintiri, amintiri" şi "Nu-ţi fie teamă de-un sărut"). De altfel, mulţi alţi interpreţi îşi datorează lansarea şi mai ales temeinica pregătire muzicală orelor susţinute cu profesoara Camelia Dăscălescu: Cornel Constantiniu, Anda Călugăreanu, Petre Geambaşu, Doina Spătaru, dar şi, mai recent, Pepe sau Irina Nicolae. Pentru că înafara intensei munci pe tărâmul creaţiei a fost una din puţinele personalităţi din domeniu cu activitate didactică, predând cursuri de canto-muzică uşoară şi impostaţie vocală la microfon, susţinând prelegeri, conferinţe, concerte-lecţii pe teme de jazz şi muzică uşoară, nu numai în ţară, ci şi la Sanremo (!), Praga sau în RDG. A scris multă muzică de teatru (a fost o precursoare a musical-ului, la noi), cu montări şi peste hotare, la Weimar sau la Riga, puţină pentru film, dar câteva sute de melodii minunate de muzică uşoară. La ce titluri să ne oprim mai întâi, înafara celor deja amintite? Nu e uşor, dar să încercăm: "Să-ntrebi răsăritul de lună", "Ploua mărunt şi ne plimbam", "Mare, eşti minunată, marea mea!", "Nu vom şti niciodată", "Pentru tot ce ne-am visat", "Şoapte de dragoste", "Să nu crezi că-mi pare rău", "Nu-ţi fie teamă de iubire", "Septembrie", "Declaraţie de dragoste", "Acele veri ale iubirii", "Eu sunt sentimental", "Eu şi dorul dragei mele", "E frumos de-mi place mie", "De ce-ai venit, singurătate?", "Marea, ca un cântec de iubire", multe din cele din ultimele trei decenii pe versurile Roxanei Popescu.

La întâlnirea de care am amintit am discutat cu doamna Camelia Dăscălescu despre intenţia mea de

a scrie o carte despre dânsa. Iniţial am întârziat proiectul, fiindcă mi-a spus că în urma mutării toate documentele şi fotografiile sunt înghesuite în nişte saci, apoi am fost nevoit să-l amân *sine die* în clipa când dr. Florin Rotaru n-a mai fost la cârma Bibliotecii Metropolitane, dispărând în acest fel colecţia "Maeştri ai muzicii româneşti", în care apucaseră să apară volume despre Temistocle Popa, Paul Urmuzescu, Cornel Fugaru, Titel Popovici, Alexandru Jula. Dar, după cum se vede, măcar am apucat să-i consacru o carte lui Paul Urmuzescu, care pe 28 iunie a împlinit 87 de ani! Camelia Dăscălescu a pornit pe drumul succesului din Iaşii natali, în schimb Urmuzescu este bucureştean get-beget. După absolvirea Conservatorului a scris istorie la Radiodifuziune, ca redactor, maestru de sunet şi ilustrator muzical (Titus Munteanu îşi amintea că avea o "foarfecă" inegalabilă la fonotecări!), între 1947-1965, apoi până în 1979 a fost redactor-şef, redactor muzical şi realizator în TVR. A călătorit în toată lumea, are şi o "pană" inspirată, plină de umor (în carte am şi inclus câteva texte de-ale sale), a scris muzica pentru competiţii internaţionale de anvergură. În cazul său, diversitatea creaţiei este impresionantă: multă, foarte multă muzică pentru teatru, teatru de păpuşi şi marionete, muzică simfonică şi vocal-simfonică, pentru filme de ficţiune, de televiziune şi de animaţie, pentru teatrul radiofonic, muzică de cameră, corală şi corală pentru copii! În aceste condiţii a lăsat oarecum muzica uşoară pe planul doi (chiar dacă este naşul de căsătorie al Luminiţei Dobrescu), părăsind-o efectiv prin 1988 pentru a se consacra proiectelor din domeniul muzicii electronice, cu o tinereţe spirituală de invidiat. Chiar şi aşa, pe CD-ul anexat volumului amintit, apărut în colecţia "Patrimoniul cultural românesc" a Bibliotecii Bucureştilor, am gravat cu bucurie câteva adevărate bijuterii (Urmuzescu fiind şi unul din puţinii orchestratori cu vocaţie), între care "Prima chemare" (editată şi la Paris), "Fotograful", "Cupidon", "La anii mei", "Marea cânta", "Vise, vise", "Va veni o clipă", "Dacă-mi spui bun rămas", "Ai plecat", "Bucureşti", "Bună seara, Cosânzeana!", "Cântă Universul", "Cu el", "Dacă aş spune da", "Fir de nalbă", "Nu cred", "Om lângă om", "Părerea mea", "Ritm şi dans", "Târziu, ca nişte păsări argintii...", "Teii, plopii...", "Trenul", "Vremea". Iar în alegerea interpreţilor cu care a colaborat, Paul Urmuzescu a dovedit acelaşi bun gust desăvârşit, creaţiile sale rafinate fiind cântate impecabil de Aurelian Andreescu, Pompilia Stoian, Margareta Pâslaru, Marina Voica, Stela Enache, Mihai Dumbravă, Mirabela Dauer, Ileana Popovici, Cornel Constantiniu, Puica Igiroşanu, Anda Călugăreanu, Ilinca Cerbacev, Jean Păunescu, duetul Stereo. De asemenea, melodii ale sale au fost alese de concurenţii laureaţi de la "Cerbul de aur", cum ar fi Angela Similea, Gabi Novak sau Urszula Sipinska.

Paul Urmuzescu

Nu putem decât să le dorim acestor corifei o viaţă şi mai lungă, sănătate şi noi recunoaşteri, chiar dacă mai tardive, ale contribuţiei lor la edificarea monumentului muzicii româneşti!

Talisman Tour 2015 - “Îngeri pentru Îngeri “

Oana GEORGESCU

Iniţiat şi demarat în 2010, evenimentul caritabil Talisman Tour - “*Îngeri pentru Îngeri*”, unicul turneu cu scop caritabil din România, a ajuns în iulie la Năsăud (3 – 5 iulie, stadion) şi la Bistriţa (10 - 12 iulie, centru). S-au alăturat demersului “*Talismani*”-lor şi alţi artişti: Mircea Baniciu, Rafael (ex-Iris), Mix Sound, Reea Cover Band, Angela Rusu, Marius Văduva, Genţiana, Dani Năsăudean & Alexandra Bindea, precum şi Ansamblurile “Someşana” şi “Dor românesc”. La Bistriţa, evenimentul a avut ca scop strângerea de fonduri pentru gemenele Iasmina şi Rahela, care, la 1 an şi 3 luni au fost diagnosticate cu sindromul Down şi cu malformaţii congenitale la inimă, suma necesară operaţiilor fiind de aproximativ 10.000 euro. Pe stadionul din Năsăud, unde s-au strâns bani pentru micuţul Mircea Lăcătuş, a fost pentru prima dată folosit în publi, semnul Talisman *“I Love You*!”. “*Foarte mulţi prieteni şi fani din ţară ne-au sugerat după fiecare concert că ar trebui să avem un semn al mâinii care să ne reprezinte*” – a spus solistul Alin Oprea. “*Aşa că am ales după lungi dezbateri un simbol pe care nici o trupă din România nu-l mai foloseşte, semnul internaţional al dragostei:* I Love You*! Este un simbol foarte apropiat de cel ce reprezintă cultura Rock - Heavy Metal, dar complet diferit ca semnificaţii*”.

Anul 2014 a fost unul norocos pentru Mihăiţă Nectarie (1 an şi jumătate), pe care cadre medicale incompetente l-au lăsat fără vedere şi cu grave probleme neurologice încă de la naştere. Suma de 50.000$, necesară operaţiilor şi tratamentelor acestuia în SUA, a fost adunată şi i-a fost donată după desfăşurarea cu succes a celei de-a doua ediţii a turneului “*Îngeri pentru Îngeri*”, care a cuprins 20 de oraşe. Trebuie menţionat că acest proiect este organizat cu resurse proprii, fără sponsori, banii fiind adunaţi doar din vânzarea albumelor Talisman. Toţi aceia care donează minim 20 de lei la urnele

amplasate în faţa scenei primesc gratuit un album cu Talisman, devenind astfel "*îngeri*" pentru cei care trebuie ajutaţi.

priveşte organizarea unor evenimente estivale de calitate, reunind spectacole de excepţie cu muzică pop, rock, dar şi populară. Intrarea este liberă la toate

Ediţia 2015 a turneului caritabil "*Îngeri pentru Îngeri*" a demarat pe 1 mai la Botoşani (atunci a fost ajutată Diana Vacariu, o tânără în vârstă de 25 de ani, diagnosticată cu tumoră pe creier) şi va trece, weekend de weekend, prin 30 de oraşe. "*Obiectivul principal este acela de a ajuta cât mai mulţi copii cu probleme de sănătate din localităţile în care vom ajunge. Turneul se doreşte a fi şi un reper în ceea ce aceste concerte, de aceea îi aşteptăm cu drag pe toţi fanii să cântăm împreună, să ne distrăm, dar şi să ajutăm*" – a spus liderul trupei "*Talisman*", a cărei componenţă actuală este Alin Oprea (solist vocal chitară, vioară), Fernando Draganici (keyboards, flaut, percuţie, backing vocal), Alberto Bolocan (chitară, backing vocal), Christian (chitară bass) şi Rahan (tobe).

Pasărea Rock *Simfonic*

Dan CHIRIAC

Pasărea Rock *Simfonic* este o nouă provocare pe care proiectul muzical fondat de Mircea Baniciu (voce), Josef Kappl (chitară bas), Ovidiu Lipan (baterie), Cristi Gram (chitară electric) o lansează publicului.

Prin definiţie, rock-ul simfonic se caracterizează prin combinarea genului muzicii rock cu cel al muzicii simfonice şi presupune colaborarea unei formaţii rock cu o orchestră simfonică. Repertoriul spectacolului Pasărea Rock-*Simfonic* include compoziţiile proprii ale trupei: *Praznic năprasnic*, *Căluşandra, Pasărea Calandrinon, Legenda, Zoreaua;* compoziţii din opera rock-simfonic "Meşterul Manole": *Pe Argeş în jos, Rugăciune către Domnul* şi hituri binecunoscute Mircea Baniciu: *Hanul ulciorului nesecat, Eşarfă în dar* etc.

Proiectul muzical Pasărea Rock *Simfonic* este un spectacol de sunet, imagini şi lumini, completat de costume şi proiecte de video-design în concordanţă cu mesajul şi linia muzicală. Reprezentaţiile vor fi organizate într-un turneu de promovare a proiectului în oraşele mari ale ţării. Primul concert Pasărea Rock *Simfonic* a avut loc la Ploieşti, pe Esplanada Palatului Culturii, alături de Orchestra Simfonică a Filarmonicii "Paul Constantinescu" din Ploieşti. Dirijor: Vlad Mateescu. Invitat special: Flaviu Crişan**.** Organizator: Primăria Municipiului Ploieşti.

Blues Sighişoara

Ajuns la a 10-a ediţie, cu o singură sincopă în 2013, datorită entuziaştilor **Relu Haţieganu** şi **Ioan Lazăr**, care au făcut tot ceea ce le-a stat în putinţă să ţină aprinsă flacăra blues-ului în "Perla Transilvaniei". Ediţia a 10-a a debutat cu THE BRUCE KATZ BAND în care l-am revăzut pe bateristul Liviu Pop, alături de celebrul claviaturist **Bruce KATZ**, profesor asociat la Berklee College of Music din Boston (1996-2010) şi de Chris Vitarello – chitară. Prestaţia band-ului s-a axat în principal pe ultimul album al grupului, "Homecoming".

A doua prestaţie a serii, **Candye KANE**, a fost un exemplu de sete de viaţă, oferit de către solistă (bolnavă de cancer la pancreas de 7 ani), care nu se

Candye Kane

lasă învinsă de boala care o macină şi continuă să cânte. După “*Sweet nothin’s*”, 1960 - Brenda Lee. Au urmat “*I put a hex on you*”, “*I’m the reason why you drink*” şi evident “*The toughest girl alive*” - my signature song, cum declara Candye. De remarcat prestaţia ghitaristei **Laura Chavez.**

“Pân’ la Rai”

Violoncelistul Adrian Naidin a prezentat la Teatrul Odeon, în premieră, proiectul muzical “Pân la Rai”, un proiect de world music.

Explorând teme tradiţionale într-o fuziune originală, Adrian Naidin îi are alături pe Eugen Amarandei la contrabass, Gabriel Bălaşa – percuţie si Sorin Zlat - pian. Tradiţional şi de avangardă, “Pân la Rai” are sorginte clară din filonul tradiţional românesc, pentru a se regăsi în zona modernă, experimentală, specifică jazz-ului actual european.

Adrian Naidin (care a absolvit Academia de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca, iar din 2001 este membru al Orchestrei Naţionale Radio din Bucureşti) a urcat pe scena Teatrului Naţional din Bucureşti, în spectacolul “Caramitru-Mălaele, câte-n lună şi în stele” şi a colaborat cu Moby pentru coloana sonoră a filmului “The Necessary Death of Charlie Countryman”. Sorin Zlat a reuşit să câştige Marele Premiu la concursul internaţional Jacksonville Jazz Piano Competition, Florida S.U.A. şi premiul “A.M.” pe 2014.

Adrian Naidin

Femina

Mihai ANTON

Andreea Banică lansează “Doi”, o poezie vizuală despre prietenie. Emoţia vizuală a clipului este inspirată de “tremolo”-ul şi estetica creaţiilor din cultura pop asiatică, din poezia vizuală sud-coreeană şi japoneză şi de instalaţiile cu flori suspendate ale artistei londoneze Rebecca Louise Law. O coproducţie Cat Music şi Kazibo Music, piesa “Doi” este o colaborare a Andreei Banică cu artista Kaira şi este compusă în studiourile Kazibo.

Loredana - videoclipul “Te iubesc”, împreună cu Nadir. Clipul, în regia lui Slava Sîrbu, a fost filmat pe platourile Castel Film şi la herghelia Royal Horse din Snagov. Piesa “Te iubesc”, o coproducţie MediaPro Music/ Cat Music, a fost compusă de Randi (Andrei Ropcea), pe versuri scrise de acesta, împreună cu Loredana.

Vescan şi Ligia lansează un videoclip pentru piesa “Al tău împiedicat”, o coproducţie MusicExpertCompany/ MediaPro Music. Cei doi artişti nu sunt la prima colaborare, aceştia înregistrând mai multe melodii în trecut, pe vremea când amândoi locuiau în Cluj. Videoclipul a fost realizat de Vision Production.

Andreea Bălan a filmat un videoclip în care promovează coregrafiile spectaculoase create chiar de ea. Noul single Baila are un videoclip cu patru stiluri de dans, 10 dansatoare şi ... 100 de costume. Regia: Alex Ceauşu. Coregrafiile sunt inspirate din filme de la Bollywood.

Loredana

Albumul cu amintiri

Avem câteva festivaluri de muzică uşoară în ţară care cinstesc memoria unor compozitori importanţi (George Grigoriu la Brăila, Florentin Delmar la Focşani, Vasile Veselovschi la Piteşti, exista la un moment dat şi Radu Şerban la Caracal, din păcate informaţiile sunt foarte sărace în domeniu), dar foarte puţine omagiind valori interpretative.

Desigur, se detaşează puternicul, seriosul festival internaţional ”Dan Spătaru” de la Medgidia, care în acest an ajunge la ediţia a X-a şi care n-are rival; la Buzău, oraşul natal al solistei, avea loc un festival ”Mihaela Runceanu”, ce-i drept departe de nivelul cerut de renumele artistei şi profesoarei de canto şi mai ales ba întrerupt, ba cedat unui aventurier-organizator, deci ieşit din circuitul marilor confruntări naţionale.

Din păcate, pornit cu mari şi fireşti ambiţii, şi festivalul ”Aurelian Andreescu”, găzduit de Teatrul de revistă ”Constantin Tănase”, a fost întrerupt în urmă cu câţiva ani buni şi sunt puţine semne, dar şi şanse ca el să fie reluat (între altele aici a fost şi primul trofeu important cucerit de Paula Seling, după care aceasta a devenit o vedetă a muzicii uşoare româneşti).

Un concurs puternic, cu juriu prestigios (de altfel era singura competiţie de gen din Capitală, Bucureştii având acum doar câteva manifestări pentru cei mici!), de aceea vă oferim alăturat o imagine de la una din ediţiile din anii ’90, de la Gala laureaţilor. Juriul, înainte de înmânarea premiilor, a fost invitat pe scenă; de la stânga la dreapta: Vasile Donose, Marius Ţeicu, Angela Similea, Viorel Gavrilă, Marian Nistor, Titus Andrei, regretaţii Dan Beizadea şi Ovidiu Dumitru, Mihai Gheorghe, George Stanca.

Ce timpuri frumoase...

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ
UNIUNEA COMPOZITORILOR ŞI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Şef producţie: Costin ASLAM
Redactori:
Mihai COSMA
Octavian URSULESCU
Editorialist: Liviu DĂNCEANU

Semnează în acest număr:
Corina BURA, Mihai Alexandru CANCIOVICI, Lavinia COMAN, Grigore CONSTANTINESCU, Oana GEORGESCU, Liliana IACOBESCU, Florian LUNGU, Carmen MANEA, Doina MOGA, Mariana POPESCU, Mircea ŞTEFĂNESCU, Florin-Silviu URSULESCU

www.ucmr.org.ro

Adresa redacţiei: Bucureşti, Calea Victoriei 141, sect.1, 010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67
E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro
TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL

TEL: 021-410.64.88 ISSN: 1220-742x